

Міністерство освіти і науки України
Національний університет “Запорізька політехніка”

ПОДАННЯ
на здобуття іменної стипендії Верховної Ради України
для молодих учених-докторів наук

для виконання наукової роботи

**Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання
обов’язків людини і громадянина та обов’язків держави в Україні в
контексті гармонізації з законодавством європейських держав**

(галузь знань: 08 Право)

Кириченко Юрій Вікторович,
професор кафедри “Політологія та право”
Національного університету “Запорізька політехніка”
4 лютого 1984 року народження

підпис

2023

РЕКОМЕНДАЦІЯ
щодо надання іменної стипендії Верховної Ради України
для молодих учених-докторів наук
професору кафедри «Політологія та право» Національного університету
«Запорізька політехніка»,
доктору юридичних наук, доценту Кириченку Юрію Вікторовичу

Серед численних теоретичних і практичних проблем конституційного права з часу проголошення незалежності України були і залишаються питання прав людини, про що свідчить і Указ Президента України «Про національну стратегію у сфері прав людини» від 25 березня 2021 року №119/2021.

Водночас, слід наголосити, що незважаючи на широку номенклатуру закріплених у чинній Конституції України норм, які регулюють права, свободи та обов'язки людини і громадянина, значна їх частина так неповною мірою відповідає сучасним загальносвітовим і європейським стандартам та залишається деклараціями, що негативно позначається на правозастосовній практиці.

Крім того, не тільки прогалини, неузгодженості та непослідовності, а й досить істотні внутрішні суперечності окремих норм, наявність суттєвих вад з точки зору вимог законодавчої техніки вимагають критичного аналізу положень Конституції України, науково-теоретичного переосмислення доктринальних уявлень про особливості конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина та з урахуванням досягнень сучасної конституційної практики європейських держав приведення їх відповідно до принципу «людиноцентризму» та практичного забезпечення конституційного припису ч. 1 ст. 3 Конституції України, згідно з яким найвищою соціальною цінністю держави є людина.

Будучи особисто обізнаним з науковими досягненнями Ю.В. Кириченка (співпраця кафедр згідно договору) можна впевнено стверджувати те, що він зробив вагомий внесок у вирішення зазначених проблем. При цьому, претендент, висловлюючи власні міркування, прагне глибоко вивчити й осмислити позитивний вітчизняний та європейський досвід, висвітлити на цій основі з одного боку малодосліджені загальнотеоретичні й суто практичні аспекти проблематики правового регулювання конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні, а з іншого – здійснити комплексний порівняльно-правовий аналіз положень норм Конституції України, в яких закріплені права людини та аналогічні положення норм міжнародно-правових актів і сучасних конституцій 42 держав континентальної Європи. Такий підхід надав претенденту змогу вивести наукову дискусію на якісно новий рівень, актуалізувати пошук нових теоретичних рішень та відповідей на виклики сьогодення, а також запропонувати шляхи впровадження їх у національне конституційне законодавство.

Результати його досліджень, що полягали в формуванні цілісної

внутрішньо і зовнішньо узгодженої науково-практичної концептуальної моделі конституційно-правового регулювання прав людини в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав, а також внесенні ним обґрунтовані пропозиції, що спрямовані на оновлення положень норм розділу II «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина» Конституції України, були широко апробовані на 24 науково-практичних конференціях. Окрім того, основні положення досліджень знайшли відображення в одноосібній монографії, 29 статтях в наукових виданнях, визнаних фаховими з юридичних наук, у тому числі 4 статтях в іноземних виданнях.

Наукові праці претендента за своєю актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю та достовірністю висновків, науковою і практичною значущістю отриманих результатів, повнотою їх викладення, а також за оформленням відповідають вимогам, що висуваються до них.

Претендент здатний на належному методологічному рівні опрацьовувати складні наукові проблеми, знаходити та обґрунтовувати шляхи, форми та методи їх вирішення, в тому числі на фундаментальному та прикладному рівнях, йому притаманні ініціативна творча праця, прагнення до висунення оригінальних ідей. Відзначається працьовитістю, вмінням поєднувати наукову роботу з організацією своєчасної реалізації її результатів.

Викладене дає підстави констатувати, що зазначені праці є значним внеском в українську юридичну науку, а доктор юридичних наук, доцент Кириченко Юрій Вікторович – професор кафедри «Політологія та право» Національного університету «Запорізька політехніка» заслуговує на присудження йому іменної стипендії Верховної Ради України для молодих учених-докторів наук.

**Декан факультету
права, управління та економічної безпеки
Донецького державного університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор**
22.03.2023

Олександр КУРАКІН

Підпис декана факультету права, управління та економічної безпеки
Донецького державного університету внутрішніх справ,
доктора юридичних наук, професора Олександра Куракіна засвідчую
Начальник ВДСД ДонДУВС Юлія Меркулова

РЕКОМЕНДАЦІЯ

**щодо надання іменної стипендії Верховної Ради України
для молодих учених-докторів наук професору кафедри
“Політологія та право” Національного університету
“Запорізька політехніка”, доктору юридичних наук, доценту
Кириченку Юрію Вікторовичу**

Теоретичними і практичними проблемами конституційного права з часу проголошення незалежності України є питання прав людини. Незважаючи на широку номенклатуру закріплених у чинній Конституції України норм, які регулюють права і свободи людини і громадянина, значна частина з них так і залишається деклараціями та неповною мірою відповідає сучасним загальносвітовим і європейським стандартам, що негативно позначається на правозастосовчій практиці.

Наявність суттєвих вад з точки зору вимог законодавчої техніки вимагають критичного аналізу положень Конституції України, науково-теоретичного переосмислення доктринальних уявлень про особливості конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина та з урахуванням досягнень сучасної конституційної практики європейських держав приведення їх відповідно до принципу “людиноцентризму” та практичного забезпечення конституційного припису ч. 1 ст. 3 Конституції України, згідно з яким найвищою соціальною цінністю держави є людина.

Будучи науковим консультантом Кириченка Ю.В. та аналізуючи його наукові праці, можна впевнено стверджувати про те, що він вніс вагомий внесок у вирішення зазначених проблем. Водночас претендент прагнув глибоко вивчити й осмислити позитивний вітчизняний та європейський досвід, та на цій основі висвітлити в одному вимірі малодосліджені загальнотеоретичні й практичні аспекти проблематики конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні, а також здійснити комплексний порівняльно-правовий аналіз положень норм Конституцій України, в яких закріплені права людини, та

аналогічні положення норм міжнародно-правових актів з прав людини і сучасних конституцій 42 держав континентальної Європи. Такий підхід надав претенденту змогу вивести наукову дискусію на якісно новий рівень, актуалізувати пошук нових теоретичних рішень та відповідей на виклики суспільства, а також запропонувати шляхи впровадження їх у національне конституційне законодавство.

Активно займається науковою роботою, особисто та в співавторстві опублікував 54 наукові статті у виданнях, визнаних фаховими з юридичних наук, і дві статті в журналах, що індексуються в міжнародних наукометричних базах даних SCOPUS і Web of Science, 58 тез доповідей на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, більшість із яких присвячені теоретичним і важливим прикладним науковим дослідженням прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. На наукові праці претендента зроблено понад 100 бібліографічних посилань, а h-індекс та 10-індекс становить відповідно 7 і 5 (згідно бази даних Google Scholar). Крім того, претендент розробив і подав до Верховної Ради України 56 пропозицій щодо внесення змін до розділу II "Права, свободи та обов'язки людини і громадянина" Конституції України, які були внесені до проекту Закону України "Про внесення змін до Конституції України" (щодо прав, свобод та обов'язків людини і громадянина).

Усі наукові праці претендента за своєю актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю та достовірністю висновків, науковою і практичною значущістю отриманих результатів, повнотою їх викладення, а також за оформленням відповідають вимогам, що висувуються до них, що свідчить про його здатність на належному науково-теоретичному та методичному рівнях опрацьовувати складні актуальні наукові проблеми, знаходити та обґрунтовувати форми та методи їх розв'язання. Відзначається працьовитістю, вмінням поєднувати наукову роботу з організацією своєчасної реалізації її результатів.

Враховуючи наукові здобутки та їх значимість, здібності претендента

проводити на високому науково-теоретичному та методичному рівнях теоретичні та прикладні наукові дослідження, рекомендую Кириченка Юрія Вікторовича, професора кафедри “Політологія та право” Національного університету “Запорізька політехніка”, доктора юридичних наук, доцента для надання йому іменної стипендії Верховної Ради України для молодих учених-докторів наук.

**Завідувач кафедри конституційного,
адміністративного та трудового права
Національного університету
“Запорізька політехніка”,
доктор юридичних наук, професор**

Руслана МАКСАКОВА

20 березня 2023

**Анотація подання
кандидата на здобуття іменної стипендії Верховної Ради України
для молодих учених - докторів наук**

1. Прізвище, ім'я, по батькові автора конкурентної наукової (науково-технічної) роботи (далі - робота), посада, науковий ступінь, вчене звання, дата народження. Кириченко Юрій Вікторович, професор кафедри "Політологія та право", доктор юридичних наук, доцент, 4 лютого 1984 року.

2. Назва роботи, галузь знань. "Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав". Галузь знань: 08 Право.

3. Повна назва наукової установи або організації, закладу вищої освіти, підприємства із зазначенням підпорядкованості відповідно до Статуту, яка висуває роботу і в якій кандидат у стипендіати планує виконувати роботу. Обґрунтування можливості виконання роботи молодим вченим – доктором наук на базі визначеної наукової установи чи організації, закладу вищої освіти, підприємства. Національний університет "Запорізька політехніка". Виконання роботи претендентом буде здійснюватися на базі зазначеного університету, де створені належні умови для праці та є відповідний бібліографічний фонд.

4. Визначити орган: Міністерство освіти і науки України або за підпорядкуванням Національна академія наук України, національна галузева академія наук, відповідний центральний орган виконавчої влади, до якого планується подавати роботу відповідно до пп. 2.2 Інструкції. Міністерство освіти і науки України.

5. Обґрунтування новизни роботи у порівнянні з наявними даними. Наукова новизна запланованої наукової роботи полягає в тому, що вперше на монографічному рівні буде комплексно розглянуто в науково-теоретичному та прикладному аспектах проблемні питання конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав, зокрема буде здійснено комплексний порівняльно-правовий аналіз положень норм Конституції України, які регулюють обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави, та відповідних положень норм національних конституцій 40 європейських держав, правові системи яких належать до романо-германського типу правової сім'ї, виокремленні їх схожі ознаки та сутнісні відмінності, які будуть враховані при внесенні конкретних пропозицій щодо вдосконалення та подальшої гуманізації відповідних статей вітчизняного конституційного законодавства. Більш того, у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України особлива увага буде приділена конституційно-правовому регулюванню обов'язку громадян щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Також буде досліджено доктринальні підходи щодо визначення поняття, змісту та сутності конституційних обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави, історія їх становлення та розвитку в Україні та європейських державах.

6. Обґрунтування актуальності та важливості роботи з урахуванням підпункту 1.1 Інструкції. Трансформаційні процеси, що відбуваються в політичній, економічній і соціальних сферах України, реформування правової системи в напрямку її інтеграції в європейський правовий простір, у межах якого діє європейське право та формуються загальноєвропейські правові стандарти, як єдині типові принципи та норми права, обумовлюють необхідність пошуку нових правових підходів до формування національного конституційного законодавства взагалі та вирішення проблемних питань конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави зокрема.

Необхідність дослідження проблеми конституційних обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави зумовлена визначенням пріоритетів у системі суспільних відносин «людина – суспільство – держава» та коригування параметрів цих взаємовідносин у майбутньому. Як загальна суспільна цінність конституційні обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави є об'єктом правового регулювання законодавства України, яке, маючи національні особливості, водночас характеризується суттєвими спільними рисами із законодавством європейських держав, що в свою чергу вимагає поглибленого вивчення та застосування європейського досвіду з окресленої проблематики, нових методологічних підходів і поглядів насамперед у напрямку реалізації принципу збалансованості прав та обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави, розгляду широкого кола вітчизняних і зарубіжних джерел під час нормопросктування конституційного законодавства України.

Водночас доводиться констатувати, що в сучасній правовій доктрині теорії права та конституційного права України недостатньо дослідженим залишається питання конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави, яке знаходиться далеко від рівня досліджуваності конституційних прав і свобод. Майже не розробленими залишається порівняльно-правовий аналіз положень норм конституцій України та європейських держав, у яких закріплені обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави.

Тому актуальність теми дослідження зумовлена не тільки демократизацією політичної системи, формуванням громадянського суспільства, глибинними реформами, а й потребою подальшого науково-теоретичного переосмислення внормованої в Конституції України обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави, та з урахуванням досягнень європейського конституціоналізму внесення науково обґрунтованих конкретних пропозицій, спрямованих на вдосконалення положень норм, в яких закріплені обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави.

7. Мета, основні завдання і зміст роботи, ступінь її готовності. Зміст роботи викладається анотовано відповідно до поставлених мети і завдань. Метою дослідження зазначеної роботи буде комплексне опрацювання положень норм конституцій України та 40 європейських держав, які стосуються правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави, зокрема, для забезпечення узгодження цих конституційно-правових положень із міжнародними стандартами.

Для досягнення цієї мети передбачено вирішення таких основних завдань:

- висвітлити стан наукового дослідження проблеми конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в сучасній правовій доктрині України;
- з'ясувати методологічні підходи щодо дослідження конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави;
- здійснити порівняльно-правовий аналіз Конституції України та держав континентальної Європи як основних джерел правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави;
- висвітлити історію становлення та розвитку конституційних обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в Україні та європейських державах;
- проаналізувати доктринальні підходи щодо визначення поняття, змісту та сутності конституційних обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави;
- охарактеризувати конституційні обов'язки як невід'ємну складову частину системи прав людини;
- здійснити удосконалення конституційно-правового регулювання громадянських, політичних, соціально-економічних і культурних обов'язків людини і громадянина в Україні в контексті гармонізації з законодавством держав континентальної Європи;
- здійснити удосконалення правового регулювання конституційних обов'язків держави в контексті гармонізації з законодавством держав континентальної Європи;
- сформулювати науково обґрунтовані конкретні пропозиції, спрямовані на вдосконалення положень норм, в яких закріплені обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави;
- розробити і подати до Верховної Ради України проєкт Закону України "Про внесення змін до Конституції України" (щодо обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави).

У науковій роботі "Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав" буде з урахуванням сучасних досягнень науки конституційного права розглянуто основні науково-теоретичні підходи в дослідженні генези,

поняття, змісту та сутності конституційних обов'язків людини і громадянина, що подаються як невід'ємна складова частина системи прав людини; здійснено системне комплексне порівняльно-правове дослідження змісту положень норм Конституції України, в яких закріплені обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави, та конституцій 40 європейських держав, правові системи яких належать до романо-германської правової сім'ї. Також уперше буде висвітлено співвідношення обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави, доведено їх взаємозалежність, взаємовідповідальність і взаємовплив. Водночас наукове осмислення досліджуваної проблематики поєднується з практичними пропозиціями щодо вдосконалення положень норм розділів I та II Конституції України.

Ступінь готовності наукової роботи за заявленою тематикою складає 30%.

8. Методи і засоби дослідження, матеріали, які можуть бути оплачені у тому числі за рахунок стипендіальних коштів. Методологією дослідження конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави є упорядкована система загальнотеоретичних принципів, методологічних (дослідницьких) підходів і спеціально-наукових методів пізнання, що забезпечить отримати достовірні і обґрунтовані теоретичні висновки про предмет дослідження, вирішенню визначених дослідницьких завдань, зокрема формування цілісної внутрішньо і зовнішньо узгодженої науково-практичної концептуальної моделі конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в Україні. У зв'язку зі складністю досліджуваної проблематики об'єктивно необхідним стало використання юридичних методів насамперед порівняльно-правового методу, за допомогою якого буде порівняно положення норм, в яких закріплені обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави, різних національних конституцій європейських держав між собою та з положеннями щодо обов'язків людини і громадянина, закріплених у міжнародних і регіональних правових актах, що має позитивний характер для еволюції вітчизняного конституційного законодавства та сприятиме змістовному збагаченню й посиленню нормативних положень норм розділу I та II Конституції України, а також дозволить зменшити рівень абстрактності та декларативності у відповідних конституційних формулюваннях.

9. Очікувані фундаментальні або прикладні наукові, чи науково-технічні результати виконання роботи. Вказати чи плануються публікації за матеріалами роботи, коли і в яких виданнях (у разі підготовки публікації, у ній слід вказати, що вона підготовлена у рамках виконання стипендіальної роботи Верховної Ради України). Очікуваними науковими результатами виконання роботи буде опублікування протягом 2024 року наукових статей, визнаних фаховими з юридичних наук, а також видання в грудні цього ж року монографії, в якій буде розглянуто в теоретичному та прикладному аспекті актуальні проблеми конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків

держави в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав, здійснено комплексний порівняльно-правовий аналіз положень норм Конституції України, які регулюють обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави, та відповідних положень норм національних конституцій 40 європейських держав, правові системи яких належать до романо-германського типу правової сім'ї, сформовано низку теоретичних положень, запропоновано науково обґрунтовані конкретні пропозиції, спрямовані на вдосконалення положень норм національного конституційного законодавства, в яких закріплені обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави, та втілення в правову систему України принципів загальноєвропейських міжнародних нормативно-правових документів з прав людини та позитивного європейського досвіду.

10. Прогноз використання результатів роботи і запланована сфера їх застосування. Результати роботи, які будуть сформовані як теоретичні узагальнення, висновки та конкретні пропозиції щодо вдосконалення положень норм Конституції України, в яких закріплені обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави, можуть слугувати методологічною основою і теоретичним джерелом для подальших досліджень та бути використані під час проведення конституційної реформи в Україні, а також у наступних сферах діяльності:

- у науково-дослідній сфері – як джерело для поглиблення наукових знань у галузі конституційного права та подальшого розроблення теоретичних і прикладних проблемних питань конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в Україні;

- у правотворчій сфері – як методологічна та теоретична основа вдосконалення національного конституційного законодавства з питань обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави, у тому числі в частині їх гармонізації з законодавством європейських держав, а також під час розроблення та експертної оцінки законопроектів;

- у правозастосовчій діяльності – для вдосконалення практики реалізації положень норм Конституції України, які регулюють обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави;

- в освітньому процесі – для повного і об'єктивного відображення питань обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави під час викладання навчальних дисциплін насамперед «Конституційного права України», а також для підготовки відповідних розділів підручників, навчальних посібників, курсів лекцій та інших методичних матеріалів;

- у правосвітній та правовиховній роботі – для правового виховання різних соціальних верств і груп населення України, формування правової свідомості громадян і підвищення на цій основі рівня їх правової культури насамперед у частині їхніх знань про обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави.

11. Основні наукові здобутки претендента, їх науковий рівень, значимість і визнання в Україні та/або за її межами результатів

проведених ним досліджень і впроваджень. Основні наукові здобутки кандидата полягають у тому, що ним вперше комплексно розглянуто в теоретичному та прикладному аспектах проблемні питання конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав, сформульовано низку теоретичних положень і висновків. На підставі проведеного дослідження сформульовано нові наукові положення, зокрема здійснено комплексний порівняльно-правовий аналіз змісту положень норм Конституції України, які регулюють права, свободи та обов'язки людини і громадянина, та відповідних положень норм конституцій 42 держав континентальної Європи, правові системи яких належать до романо-германського типу правової сім'ї; виокремленні їх схожі ознаки та сутнісні відмінності, які враховані при внесенні пропозицій щодо вдосконалення вітчизняного конституційного законодавства.

Сформульовані теоретичні узагальнення, зроблені висновки та обґрунтовані конкретні пропозиції використовуються у правотворчій сфері. Кандидатом запропоновано 56 пропозицій щодо внесення змін до розділу II "Права, свободи та обов'язки людини і громадянина" Конституції України, які були враховані і внесені до проекту Закону України "Про внесення змін до Конституції України" щодо прав, свобод та обов'язків людини і громадянина (інформаційний лист Верховної Ради України від 17.01.2018 року №2068/1).

Отримані результати дослідження використовуються в освітньому процесі в Національному університеті "Запорізька політехніка", Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ, Дніпровському гуманітарному університеті та Донецькому державному університеті внутрішніх справ.

Цінність результатів дослідження також полягає в тому, що вони можуть бути використані під час виконання Указу Президента України "Про національну стратегію у сфері прав людини" від 24 березня 2021 р. №119/2021.

12. Кількість та тип усіх публікацій претендента: монографії (окремо вказати одноосібні та колективні), підручники/посібники/методики тощо (вказати, які саме), статті, матеріали конференцій, тези, патенти (вказати країну), авторські свідоцтва, інші публікації, з усіх означити публікації, видані за кордоном. Навести загальні дані про цитування усіх праць та h-індекс претендента згідно з наукометричними базами даних Web of Science, Scopus, Google Scholar та інших. Претендентом особисто та в співавторстві опубліковано 142 роботи наукового та методичного характеру, у т. ч. 2 монографії (у співавторстві та одноосібно), 1 підручник, 2 навчальних посібника, 54 наукові статті, опублікованих у виданнях, визнаних фаховими з юридичних наук, з яких 4 статті в іноземних виданнях, і дві статті в журналах, що індексуються в міжнародних наукометричних базах даних SCOPUS і Web of Science, 58 тез доповідей на міжнародних і всеукраїнських

науково-практичних конференціях, а також отримав 4 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір. На наукові праці претендента зроблено понад 100 бібліографічних посилань, а h-індекс та 10-індекс становить відповідно 7 і 5 (згідно бази даних Google Scholar).

13. Кількість та тип публікацій за темою роботи (відповідно до Додатка 3), навести до трьох основних з них. За темою наукової роботи кандидатом підготовлено та опубліковано 1 монографію, 1 підручник, 46 статей в наукових виданнях, визнаних фаховими з юридичних наук, одну статтю в журналі, що індексується в міжнародних наукометричних базах даних SCOPUS, 41 тезу доповідей на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, отримано 3 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір, у тому числі:

1. Кириченко Ю. В. Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні в контексті європейського досвіду: монографія. Київ: "Центр учбової літератури", 2017. 540 с.

2. Кириченко В. М., Кириченко Ю. В., Соколенко Ю. М. Політико-правова система України: підручник / за загл. ред. В. М. Кириченка. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 304 с. (Розділ 6. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні).

3. Кириченко Ю. В., Давлетова Г. В. Застосування зарубіжного досвіду конституційного регулювання обов'язків людини і громадянина в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. Спеціальний випуск. №2, 2021. С. 242-246.*

14. Вказати, чи робота подається вперше. У разі, якщо робота подавалася на Стипендію раніше і не пройшла, то вказуються зміни, яких набула робота після попереднього подання. Засвідчується претендентом, що конкурсна робота у межах цього подання не виконувалася раніше. Заявлена робота подавалася на Стипендію на 2022 рік і не пройшла. На відміну від попередньої роботи, в ній буде досліджено проблемні питання конституційно-правового регулювання не тільки обов'язків людини і громадянина, а й обов'язків держави в Україні та 40 європейських держав, правові системи яких належать до романо-германського типу правової сім'ї.

Конкурсна робота у межах цього подання раніше не виконувалась.

15. У разі отримання стипендії претендентом раніше наводиться рік отримання, назва роботи, короткій опис із зазначенням отриманих результатів. Іменну стипендію Верховної Ради України для молодих учених-докторів наук раніше не отримував.

Кандидат на здобуття іменної стипендії

Юрій КИРИЧЕНКО

Учений секретар

Віктор КУЗЬМІН

22 березня 2023

**Анотація подання
кандидата на здобуття іменної стипендії Верховної Ради України
для молодих учених - докторів наук за визначеною Комітетом
тематикою**

1. Прізвище, ім'я, по батькові автора конкурсної наукової (науково-технічної) роботи (далі - робота), посада, науковий ступінь, вчене звання, дата народження. Кириченко Юрій Вікторович, професор кафедри "Політологія та право", доктор юридичних наук, доцент, 4 лютого 1984 року.

2. Назва роботи, галузь знань. "Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав". Галузь знань: 08 Право.

3. Повна назва наукової установи або організації, закладу вищої освіти, підприємства із зазначенням підпорядкованості відповідно до Статуту, яка внесе роботу і в якій кандидат у стипендіати планує виконувати роботу. Обґрунтування можливості виконання роботи молодим вченим – доктором наук на базі визначеної наукової установи чи організації, закладу вищої освіти, підприємства. Національний університет "Запорізька політехніка". Виконання роботи претендентом буде здійснюватися на базі зазначеного університету, де створені належні умови для праці та є відповідний бібліографічний фонд.

4. Обґрунтування новизни роботи у порівнянні з наявними даними. Наукова новизна запланованої наукової роботи полягає в тому, що вперше на монографічному рівні буде комплексно розглянуто в науково-теоретичному та прикладному аспектах проблемні питання конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав, зокрема буде здійснено комплексний порівняльно-правовий аналіз положень норм Конституції України, які регулюють обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави, та відповідних положень норм національних конституцій 40 європейських держав, правові системи яких належать до романо-германського типу правової сім'ї, виокремленні їх схожі ознаки та сутнісні відмінності, які будуть враховані при внесенні конкретних пропозицій щодо вдосконалення та подальшої гуманізації відповідних статей вітчизняного конституційного законодавства. Більш того, у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України особлива увага буде приділена конституційно-правовому регулюванню обов'язку громадян щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Також буде досліджено доктринальні підходи щодо визначення поняття, змісту та сутності конституційних обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави, історія їх становлення та розвитку в Україні та європейських державах.

5. Обґрунтування актуальності та важливості роботи з урахуванням підпункту 1.1 Інструкції. Трансформаційні процеси, що відбуваються в політичній, економічній і соціальних сферах України, реформування правової системи в напрямку її інтеграції в європейський правовий простір, у межах якого діє європейське право та формуються загальноєвропейські правові стандарти, як єдині типові принципи та норми права, обумовлюють необхідність пошуку нових правових підходів до формування національного конституційного законодавства взагалі та вирішення проблемних питань конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави зокрема.

Необхідність дослідження проблеми конституційних обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави зумовлена визначенням пріоритетів у системі суспільних відносин «людина – суспільство – держава» та коригування параметрів цих взаємовідносин у майбутньому. Як загальна суспільна цінність конституційні обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави є об'єктом правового регулювання законодавства України, яке, маючи національні особливості, водночас характеризується суттєвими спільними рисами із законодавством європейських держав, що в свою чергу вимагає поглибленого вивчення та застосування європейського досвіду з окресленої проблематики, нових методологічних підходів і поглядів насамперед у напрямку реалізації принципу збалансованості прав та обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави, розгляду широкого кола вітчизняних і зарубіжних джерел під час нормопросектування конституційного законодавства України.

Водночас доводиться констатувати, що в сучасній правовій доктрині теорії права та конституційного права України недостатньо дослідженим залишається питання конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави, яке знаходиться далеко від рівня досліджуваності конституційних прав і свобод. Майже не розробленими залишається порівняльно-правовий аналіз положень норм конституцій України та європейських держав, у яких закріплені обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави.

Тому актуальність теми дослідження зумовлена не тільки демократизацією політичної системи, формуванням громадянського суспільства, глибинними реформами, а й потребою подальшого науково-теоретичного переосмислення встановленої в Конституції України обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави, та з урахуванням досягнень європейського конституціоналізму внесення науково обґрунтованих конкретних пропозицій, спрямованих на вдосконалення положень норм, в яких закріплені обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави.

6. Мета, основні завдання і зміст роботи, ступінь її готовності. Завдання роботи обов'язково мають містити наступні розділи: аналіз провідного міжнародного досвіду вирішення питання за проблематикою роботи (детальніше у поданні слід визначити та обґрунтувати вибір країн, досвід яких буде вивчатися, або визначити провідні практики

вирішення питання), дослідження та розроблення пропозицій вирішення питання з обґрунтуванням їх переваг (визначити напрям досліджень та зазначити ановане бачення вирішення питання), підготовка проектів законодавчих та/або нормативних актів із супровідними документами до них (визначити перелік таких актів). Завдання роботи можуть також містити додаткові розділи за визначенням автора подання. Зміст роботи викладається ановано відповідно до поставлених мети і завдань.

Метою дослідження зазначеної роботи буде комплексне опрацювання положень норм конституцій України та 40 європейських держав, які стосуються правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави, зокрема, для забезпечення узгодження цих конституційно-правових положень із міжнародними стандартами.

Для досягнення цієї мети передбачено вирішення таких основних завдань:

- висвітлити стан наукового дослідження проблеми конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в сучасній правовій доктрині України;
- з'ясувати методологічні підходи щодо дослідження конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави;
- здійснити порівняльно-правовий аналіз Конституції України та держав континентальної Європи як основних джерел правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави;
- висвітлити історію становлення та розвитку конституційних обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в Україні та європейських державах;
- проаналізувати доктринальні підходи щодо визначення поняття, змісту та сутності конституційних обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави;
- охарактеризувати конституційні обов'язки як невід'ємну складову частину системи прав людини;
- здійснити удосконалення конституційно-правового регулювання громадянських, політичних, соціально-економічних і культурних обов'язків людини і громадянина в Україні в контексті гармонізації з законодавством держав континентальної Європи;
- здійснити удосконалення правового регулювання конституційних обов'язків держави в контексті гармонізації з законодавством держав континентальної Європи;
- сформулювати науково обґрунтовані конкретні пропозиції, спрямовані на вдосконалення положень норм, в яких закріплені обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави;
- розробити і подати до Верховної Ради України проєкт Закону України "Про внесення змін до Конституції України" (щодо обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави).

Під час дослідження теоретичних і практичних проблемних питань зазначеної проблематики буде вивчатися позитивний досвід конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави 40 держав континентальної Європи, правові системи яких належать до романо-германської правової сім'ї.

У науковій роботі "Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав" буде з урахуванням сучасних досягнень науки конституційного права розглянуто основні науково-теоретичні підходи в дослідженні генези, поняття, змісту та сутності конституційних обов'язків людини і громадянина, що подаються як невід'ємна складова частина системи прав людини; здійснено системне комплексне порівняльно-правове дослідження змісту положень норм Конституції України, в яких закріплені обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави, та конституцій європейських держав. Також уперше буде висвітлено співвідношення обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави, доведено їх взаємозалежність, взаємовідповідальність і взаємовплив. Водночас наукове осмислення досліджуваної проблематики поєднується з практичними пропозиціями щодо вдосконалення положень норм розділів I та II Конституції України.

Ступінь готовності наукової роботи за заявленою тематикою складає 30%.

7. Методи і засоби дослідження, матеріали, які можуть бути оплачені у тому числі за рахунок стипендіальних коштів. Методологією дослідження конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави є упорядкована система загальнотеоретичних принципів, методологічних (дослідницьких) підходів і спеціально-наукових методів пізнання, що забезпечить отримати достовірні і обґрунтовані теоретичні висновки про предмет дослідження, вирішено визначених дослідницьких завдань, зокрема формування цілісної внутрішньо і зовнішньо узгодженої науково-практичної концептуальної моделі конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в Україні. У зв'язку зі складністю досліджуваної проблематики об'єктивно необхідним стало використання юридичних методів насамперед порівняльно-правового методу, за допомогою якого буде порівняно положення норм, в яких закріплені обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави, різних національних конституцій європейських держав між собою та з положеннями щодо обов'язків людини і громадянина, закріплених у міжнародних і регіональних правових актах, що має позитивний характер для еволюції вітчизняного конституційного законодавства та сприятиме змістовному збагаченню й посиленню нормативних положень норм розділу I та II Конституції України, а також дозволить зменшити рівень абстрактності та декларативності у відповідних конституційних формулюваннях.

8. Очікувані фундаментальні або прикладні наукові, чи науково-технічні результати виконання роботи, результати прийняття проєктів пропонуваного законодавчих та/або нормативних актів. Вказати чи плануються публікації за матеріалами роботи, коли і в яких виданнях (у разі підготовки публікації, у ній слід вказати, що вона підготовлена у рамках виконання стипендіальної роботи Верховної Ради України). Очікуваними науковими результатами виконання роботи буде опублікування протягом 2024 року наукових статей, визнаних фаховими з юридичних наук, а також видання в грудні цього ж року монографії, в якій буде розглянуто в теоретичному та прикладному аспекті актуальні проблеми конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав, здійснено комплексний порівняльно-правовий аналіз положень норм Конституції України, які регулюють обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави, та відповідних положень норм національних конституцій 40 європейських держав, правові системи яких належать до романо-германського типу правової сім'ї, сформульовано низку теоретичних положень, запропоновано науково обґрунтовані конкретні пропозиції, спрямовані на вдосконалення положень норм національного конституційного законодавства, в яких закріплені обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави, та втілення в правову систему України принципів загальновизнаних міжнародних нормативно-правових документів з прав людини та позитивного європейського досвіду.

За результатами дослідження буде розроблено і подано до Верховної Ради України проєкт Закону України "Про внесення змін до Конституції України" (щодо обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави).

9. Основні наукові здобутки претендента, їх науковий рівень, значимість і визнання в Україні та/або за її межами результатів проведених ним досліджень і впроваджень. Основні наукові здобутки кандидата полягають у тому, що ним вперше комплексно розглянуто в теоретичному та прикладному аспектах проблемні питання конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав, сформульовано низку теоретичних положень і висновків. На підставі проведеного дослідження сформульовано нові наукові положення, зокрема здійснено комплексний порівняльно-правовий аналіз змісту положень норм Конституції України, які регулюють права, свободи та обов'язки людини і громадянина, та відповідних положень норм конституцій 42 держав континентальної Європи, правові системи яких належать до романо-германського типу правової сім'ї; виокремленні їх схожі ознаки та сутнісні відмінності, які враховані при внесенні пропозицій щодо вдосконалення вітчизняного конституційного законодавства; розроблено цілісну внутрішню і зовнішню узгоджену науково-теоретико-концептуальну модель конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина розділу II Конституції України, метою реалізації якої є втілення

положень і принципів міжнародно-правових актів у сфері прав людини в національну правову систему та гармонізація з законодавством європейських держав.

Сформульовані теоретичні узагальнення, зроблені висновки та обґрунтовані конкретні пропозиції використовуються у правотворчій сфері. Кандидатом запропоновано 56 пропозицій щодо внесення змін до розділу II “Права, свободи та обов’язки людини і громадянина” Конституції України, які були враховані і внесені до проекту Закону України “Про внесення змін до Конституції України” щодо прав, свобод та обов’язків людини і громадянина (інформаційний лист Верховної Ради України від 17.01.2018 року №2068/1).

Отримані результати дослідження використовуються в освітньому процесі в Національному університеті “Запорізька політехніка”, Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ, Дніпровському гуманітарному університеті та Донецькому державному університеті внутрішніх справ.

Цінність результатів дослідження також полягає в тому, що вони можуть бути використані під час виконання Указу Президента України “Про національну стратегію у сфері прав людини” від 24 березня 2021 р. №119/2021.

10. Кількість та тип усіх публікацій претендента: монографії (окремо вказати одноосібні та колективні), підручники/посібники/методики тощо (зазначити, які саме), статті, матеріали конференцій, тези, патенти (вказати країну), авторські свідоцтва, інші публікації, з усіх означити публікації, видані за кордоном. Навести загальні дані про цитування усіх праць та h-індекс претендента згідно з наукометричними базами даних Web of Science, Scopus, Google Scholar та інших. Претендентом особисто та в співавторстві опубліковано 142 роботи наукового та методичного характеру, у т. ч. 2 монографії (у співавторстві та одноосібно), 1 підручник, 2 навчальних посібника, 54 наукові статті, опублікованих у виданнях, визнаних фаховими з юридичних наук, з яких 4 статті в іноземних виданнях, і дві статті в журналах, що індексуються в міжнародних наукометричних базах даних SCOPUS і Web of Science, 58 тез доповідей на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, а також отримав 4 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір. На наукові праці претендента зроблено понад 100 бібліографічних посилань, а h-індекс та I0-індекс становить відповідно 7 і 5 (згідно бази даних Google Scholar).

11. Кількість та тип публікацій за темою роботи (відповідно до Додатка 3), навести до трьох основних з них. За темою наукової роботи кандидатом підготовлено та опубліковано 1 монографію, 1 підручник, 46 статей в наукових виданнях, визнаних фаховими з юридичних наук, одну статтю в журналі, що індексується в міжнародних наукометричних базах даних SCOPUS, 41 тезу доповідей на міжнародних і всеукраїнських науково-

практичних конференціях, отримано 3 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір, у тому числі:

1. Кириченко Ю. В. Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні в контексті європейського досвіду: монографія. Київ: "Центр учбової літератури", 2017. 540 с.

2. Кириченко В. М., Кириченко Ю. В., Соколенко Ю. М. Політико-правова система України: підручник / за загл. ред. В. М. Кириченка. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 304 с. (Розділ 6. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина).

3. Кириченко Ю. В., Давлєтова Г. В. Застосування зарубіжного досвіду конституційного регулювання обов'язків людини і громадянина в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. Спеціальний випуск. №2, 2021. С. 242-246.*

12. У разі отримання стипендії претендентом раніше наводиться рік отримання, назва роботи, короткий опис із зазначенням отриманих результатів. Іменну стипендію Верховної Ради України для молодих учених-докторів наук раніше не отримував.

Кандидат на здобуття іменної стипендії

Учений секретар

Юрій КИРИЧЕНКО

Віктор КУЗЬМІН

22 березня 2023

РЕЗЮМЕ

Кириченко Юрій Вікторович, 4 лютого 1984 року народження, професор кафедри "Політологія та право" Національного університету "Запорізька політехніка".

Назва наукової роботи. Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав.

Актуальність наукової роботи. Актуальність теми дослідження зумовлена не тільки демократизацією політичної системи та формуванням громадянського суспільства, а й потребою подальшого науково-теоретичного переосмислення та внесення науково обґрунтованих конкретних пропозицій, спрямованих на вдосконалення положень норм Конституції України, в яких закріплені обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави.

Мета роботи. Здійснення комплексного опрацювання положень норм конституцій України та 40 європейських держав, які стосуються регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави.

Коротка характеристика роботи. Наукова робота буде присвячена теоретичним і практичним проблемам конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в Україні та порівняльно-правовому аналізу змісту конституцій європейських держав.

Очікувані результати. Опублікування наукових статей та видання монографії, в якій буде розглянуто в теоретичному та прикладному аспекті актуальні проблеми конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав, здійснено комплексний порівняльно-правовий аналіз положень норм Конституції України та 40 європейських держав, які регулюють обов'язки людини і громадянина та обов'язки держави, запропоновано науково обґрунтовані конкретні пропозиції, спрямовані на вдосконалення положень норм національного конституційного законодавства.

Кількість та тип публікацій за тематикою наукової роботи, h-індекс претендента згідно з наукометричними базами даних Web of Science, Scopus, Google Scholar та інших. За темою наукової роботи кандидатом підготовлено та опубліковано 1 монографію, 1 підручник, 46 статей в наукових виданнях, визнаних фаховими з юридичних наук, одну статтю в журналі, що індексується в міжнародних наукометричних базах даних SCOPUS, 41 тезу доповідей на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, отримано 2 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір. На наукові праці претендента зроблено понад 100 бібліографічних посилань, а h-індекс та 10-індекс становить відповідно 7 і 5 (згідно бази даних Google Scholar).

Кандидат на здобуття іменної стипендії

Юрій КИРИЧЕНКО

RESUME

Yuriy Viktorovych Kyrychenko, born on February 4, 1984, professor of the "Political Science and Law" Department of the Zaporizhia Polytechnic National University.

The name of the scientific work. Actual problems of constitutional and legal regulation of human and citizen duties and state duties in Ukraine in the context of harmonization with the legislation of European states.

Relevance of scientific work. The relevance of the research topic is determined not only by the democratization of the political system and the formation of civil society, but also by the need for further scientific and theoretical rethinking and the introduction of scientifically based specific proposals aimed at improving the provisions of the norms of the Constitution of Ukraine, which enshrine the duties of a person and a citizen and the duties state. The goal of the work. Carrying out a comprehensive study of the provisions of the norms of the constitutions of Ukraine and 40 European states, which relate to the regulation of the duties of a person and a citizen and the duties of the state.

Brief job description. The scientific work will be devoted to the theoretical and practical problems of the constitutional and legal regulation of the duties of a person and a citizen and the duties of the state in Ukraine and a comparative legal analysis of the content of the constitutions of European states.

Awaiting results. The publication of scientific articles and the publication of a monograph, in which the current problems of the constitutional and legal regulation of the duties of a person and a citizen and the duties of the state in Ukraine will be considered in the theoretical and applied aspect, in the context of harmonization with the legislation of European states, a comprehensive comparative legal analysis of the provisions was carried out of the norms of the Constitution of Ukraine and 40 European states, which regulate the duties of a person and a citizen and the duties of the state, scientifically based specific proposals aimed at improving the provisions of the norms of national constitutional legislation were proposed.

Number and type of publications by the topic of scientific work, applicant's h-index according to scientometric databases Web of Science, Scopus, Google Scholar and others. On the topic of scientific work, the candidate prepared and published 1 monograph, 1 textbook, 46 articles in scientific publications recognized as specialized in legal sciences, one article in a journal indexed in the international scientometric databases SCOPUS, 41 theses of reports at international and all-Ukrainian scientific and practical conferences, received 2 certificates of copyright registration for the work. More than 100 bibliographic references have been made to the applicant's scientific works, and the h-index and 10-index are 7 and 5, respectively (according to the Google Scholar database).

Candidate for a nominal scholarship

Yuriy KYRYCHENKO

**Перелік наукових публікацій молодого вченого – доктора наук за темою
конкурсної наукової (науково-технічної) роботи з цитуванням
(наводяться всі публікації не залежно від наявності цитування)**

№ п.п.	Назва публікації* відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» і електронне посилання на неї (за наявності)	Кількість посилань згідно бази даних		
		Web of Science	Scopus	Google Scholar
1	Кириченко Ю. В. Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні в контексті європейського досвіду: монографія. Київ: "Центр учбової літератури", 2017. 540 с. (одноосібно)	-	-	-
2	Кириченко В. М., Кириченко Ю. В., Соколенко Ю. М. Політико-правова система України: підручник / за загл. ред. В. М. Кириченка. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 304 с. (підручник)	-	-	-
3	Maksakova R. M., Kyrychenko Y. V., Smoliarova M. L. Richt to health protection in the former-soviet constitutions: Constitutional and legal analysis. <i>Indian Journal of Forensic Medicine and Toxicology</i> , 2020, 14 (4). P. 7908-7913 (SCOPUS ID: 57220572769) .	-	-	-
4	Кириченко Ю. В. Конституційна практика нормативного регулювання обов'язку захищати Вітчизну в Україні та державах континентальної Європи (порівняльний аналіз). <i>Право і суспільство</i> , 2012, № 1, С. 84-89 (фахове видання)	-	-	4
5	Кириченко Ю. В. Обов'язок шанувати державні символи: деякі питання щодо його конституційного закріплення. <i>Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Юридичні науки</i> . Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2012, №2, Ч. II, С. 34-38 (фахове видання)	-	-	-
6	Кириченко Ю. В. Закріплення обов'язків людини і громадянина в сучасних конституціях держав Європи: загальна характеристика. <i>Держава та регіони: науково-виробничий журнал</i> , 2012, №3 (37), С. 10-13 (фахове видання)	-	-	-
7	Кириченко Ю. В. Право на відшкодування шкоди: порівняльно-правовий аналіз норм конституцій України та європейських держав. <i>Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України</i> , Київ, 2012, №5, С. 8-11 (фахове видання)	-	-	-
8	Кириченко Ю. В. Конституційне закріплення права на захист в Україні та європейських державах: порівняльно-правовий аналіз. <i>Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: Збірник наукових праць</i> , 2013, №1 (65), С. 64-72 (фахове видання)	-	-	2

9	Кириченко Ю. В. Право приватної власності за конституціями України та європейських держав. <i>Право і суспільство</i> , 2013, № 3, С. 27-34 (фахове видання)	-	-	5
10	Кириченко Ю. В. Право на достатній життєвий рівень у конституціях України та інших європейських держав. <i>Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія "Право"</i> , Ужгород: Ужгородський національний університет, 2013, Вип. 22, Ч.2, Т.1, С. 150-153 (фахове видання)	-	-	-
11	Кириченко Ю. В. Конституційне закріплення права на невтручання в особисте і сімейне життя в Україні та європейських державах: порівняльно-правовий аналіз. <i>Наукові записки інституту законодавства Верховної Ради України</i> , №5, 2013, С. 34-40 (фахове видання)	-	-	10
12	Кириченко Ю. В. Конституційна практика нормативного регулювання права інтелектуальної власності в Україні та європейських державах. <i>Журнал "Теорія і практика інтелектуальної власності"</i> , №5 (73), 2013, С. 86-92 (фахове видання)	-	-	1
13	Кириченко Ю. В. Класифікація прав і свобод людини і громадянина за Конституцією України: теоретичні та практичні аспекти. <i>Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Серія "Право"</i> , Харків, 2014, Вип. 21, С. 26-32 (фахове видання)	-	-	8
14	Кириченко Ю. В. Особливості юридичного змісту терміна "права людини" та похідних від нього термінологічних словосполучень: деякі аспекти їх формулювання в Конституції України. <i>Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "юридичні науки"</i> , Вип.1, Т.1, 2014, С. 60-65 (фахове видання)	-	-	-
15	Кириченко Ю. В. Конституційне закріплення права на свободу об'єднання в Україні та європейських державах. <i>Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія "Право"</i> , Ужгород: Ужгородський національний університет, 2014, Вип. 27, Т.1, С. 98-102 (фахове видання)	-	-	-
16	Кириченко Ю. В. Право на свободу об'єднання в політичній партії: порівняльно-правовий аналіз конституцій України та європейських держав. <i>Науково-практичний фаховий журнал "Юридичний вісник"</i> , Одеса: Національний університет "Одеська юридична академія", 2014, №6, С. 199-204 (фахове видання)	-	-	-
17	Кириченко Ю. В. Право на свободу об'єднання у професійні спілки: відповідність конституційної практики України європейським стандартам. <i>Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія "Юриспруденція"</i> , Збірник наукових праць, Вип. 10-1 том I, Одеса, 2014, С. 70-73 (фахове видання)	-	-	8

18	Кириченко Ю. В. Конституційне регулювання права на недоторканність житла в Україні та Європейських державах. <i>Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "юридичні науки"</i> . Вип. 5 Т. 1. 2014. С. 91-96 (фахове видання)	-	-	-
19	Кириченко Ю. В. Право людини на соціальне забезпечення в конституційних нормах України та зарубіжних держав: порівняльно-правовий аналіз. <i>Научно-практическое правовое издание Республики Молдова "Национальный юридический журнал: теория и практика"</i> . №6 (10). 2014. С. 51-55 (фахове видання)	-	-	-
20	Кириченко Ю. В. Право на свободу мирних зібрань: теоретико-правові аспекти вдосконалення ст. 39 Конституції України. <i>Науково-практичний фаховий журнал "Юридичний вісник"</i> . Одеса: Національний університет "Одеська юридична академія", 2015. №4. С. 94-103 (фахове видання)	-	-	1
21	Кириченко Ю. В. Право на освіту за конституціями України та держав континентальної Європи: порівняльно-правовий аналіз. <i>Научно-практическое правовое издание Республики Молдова "Национальный юридический журнал: теория и практика"</i> . №2 (12). 2015. С. 35-39 (фахове видання)	-	-	12
22	Кириченко Ю. В. Право національних меншин в Україні та європейських державах: порівняльно-правові аспекти конституційного регулювання. <i>Научно-практическое правовое издание Республики Молдова "Национальный юридический журнал: теория и практика"</i> . №4 (14). 2015. С. 16-19 (фахове видання)	-	-	-
23	Kyrychenko Y. V. Securing of National Minorities' Rights in Modern Constitutions of European States. <i>Science and Education Studies</i> , 2015. №2. (16) (July-December). Volume III. "Stanford University Press", 2015. P. 460-466 (фахове видання)	-	-	-
24	Кириченко Ю. В. Конституційне регулювання права на підприємницьку діяльність в Україні та державах континентальної Європи. <i>Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "юридичні науки"</i> . Вип. 5. Т.1. 2015. С. 75-79 (фахове видання)	-	-	-
25	Кириченко Ю. В. Теоретико-правові аспекти конституційного регулювання права на житло в Україні та державах континентальної Європи. <i>Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "юридичні науки"</i> . Вип. 5. Т.1. 2016. С. 49-52 (фахове видання)	-	-	-
26	Кириченко Ю. В. Конституційне регулювання права на працю в Україні та державах континентальної Європи. <i>Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "юридичні науки"</i> . Вип. 3. Т.1. 2017. С. 48-53 (фахове видання)	-	-	-
27	Кириченко Ю.В., Полівода О.В. Конституційно-правове регулювання права на працю в Україні в контексті європейського досвіду. <i>Науковий журнал "Актуальні питання публічного та приватного права"</i> . Одеса: Причорноморська фундація права, № 1 (15). 2017. С. 18-21 (нефахове видання)	-	-	-

28	Кириченко Ю.В., Коновальчук А.Ю. Право інтелектуальної власності в Україні та європейських державах: порівняльно-правові аспекти конституційного регулювання. <i>Науковий журнал "Актуальні питання публічного та приватного права"</i> . Одеса: Причорноморська фундація права. № 1 (15). 2017. С. 14-17 (нефахове видання)	-	-	-
29	Кириченко Ю. В., Сезоненко А. В. Конституційно-правове регулювання права на освіту в Україні та європейських державах. <i>Науковий вісник Херсонського державного університету</i> . Серія: "юридичні науки". Вип. 6. Т. 1. Херсон, 2017. С. 29-32 (фахове видання)	-	-	-
30	Кириченко Ю. В. Конституційно-правове регулювання права на охорону здоров'я в Україні та державах континентальної Європи. <i>Право та державне управління: Зб. наук. праць</i> . 2017. № 1 (26). С. 24-30 (фахове видання)	-	-	-
31	Кириченко Ю. В., Міхєєва Г.М. Теоретико-правові аспекти конституційного регулювання права на підприємницьку діяльність в Україні та європейських державах. <i>Науковий журнал конституційно-правові академічні студії</i> , №1, 2018. С. 25-29 (фахове видання)	-	-	-
32	Кириченко Ю. В., Долгополова М.В. Застосування європейського досвіду щодо конституційно-правового регулювання права на житло. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i> . №3, 2018. Запоріжжя: Запорізький національний університет. С. 33-35 (фахове видання)	-	-	2
33	Кириченко Ю. В., Туліна С.С. Конституційна практика нормативного регулювання права приватної власності в Україні та державах континентальної Європи. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i> , №3, 2018. Запоріжжя: Запорізький національний університет. С. 35-37 (фахове видання)	-	-	-
34	Кириченко Ю. В., Лежнюк В.В. Конституційне закріплення обов'язків людини та громадянина в європейських державах. <i>Альманах міжнародного права</i> . Вип. 19, 2018. Одеса: Міжнародний гуманітарний університет. С. 100-104 (фахове видання)	-	-	2
35	Кириченко Ю. В., Хохлова Т. М. Конституційно-правове регулювання права на повагу гідності в Україні та європейських державах. <i>Прикарпатський юридичний вісник</i> . 2018. №3. С. 19-22 (фахове видання)	-	-	-
36	Кириченко Ю. В., Гнатенко С. О. Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання права на свободу пересування в Україні та європейських державах. <i>Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ</i> . 2018. №4. С. 6-10 (фахове видання)	-	-	14
37	Kyrychenko Y. V. THE RIGHT TO FREEDOM OF OPINION AND SPEECH: THEORETICAL-LEGAL ASPECTS OF IMPROVEMENT OF Art. 34 OF THE CONSTITUTIONS OF UKRAINE. <i>Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs: Scientific Journal</i> . 2019. Special Issue № 1 (102). P. 74-78 (фахове видання)	-	-	-

38	Кириченко Ю. В. Обов'язок не заподіювати шкоду природі, культурній спадщині, відшкодувати завдані збитки: деякі питання щодо його конституційного закріплення. <i>Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ</i> . 2019. №3 (100). С. 38-42 (фахове видання)	-	-	-
39	Кириченко Ю. В. Право на свободу пересування: теоретико-правові аспекти вдосконалення ст. 33 Конституції України. <i>Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ</i> . 2019. №4. С. 11-17 (фахове видання)	-	-	-
40	Кириченко Ю. В., Коноць І. С. Право інтелектуальної власності в Україні та європейських державах: порівняльно-правові аспекти конституційного регулювання. <i>Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ</i> . 2019. №2 (99). С. 30-34 (фахове видання)	-	-	-
41	Кириченко Ю. В., Давлстова Г. В. Теоретико-правові аспекти конституційного регулювання права на свободу світогляду і віросповідання в Україні та державах континентальної Європи. <i>Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ</i> . 2020. №2. С. 15-20 (фахове видання)	-	-	-
42	Кириченко Ю. В., Давлстова Г. В. Конституційне регулювання права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування. <i>Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ</i> . 2020. №4. С. 64-69 (фахове видання)	-	-	-
43	Кириченко Ю. В., Давлстова Г. В. Constitutional and legal regulation of the right to professional legal aid in Ukraine and the countries of continental Europe: comparative analysis. <i>Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ</i> . 2021. №1. С. 18-22 (фахове видання)	-	-	-
44	Кириченко Ю. В., Кириченко В. М. Конституційне регулювання принципу рівності прав і свобод людини і громадянина в Україні та державах континентальної Європи: порівняльно-правовий аналіз. <i>Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ</i> . 2021. №3. С. 7-15 (фахове видання)	-	-	-
45	Кириченко Ю. В., Давлстова Г. В. Застосування зарубіжного досвіду конституційного регулювання обов'язків людини і громадянина в Україні. <i>Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ</i> . 2021. Спеціальний випуск. №2. С. 242-246 (фахове видання)	-	-	-
46	Кириченко Ю. В., Резанова Н. О. Право людини на вільний розвиток своєї особистості: порівняльно-правовий аналіз норм конституцій України та європейських держав. <i>Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ</i> . 2022. №2. С. 165-168 (фахове видання)	-	-	-

47	Кириченко Ю. В., Рєзанова Н. О. Застосування зарубіжного досвіду конституційного регулювання права на працю в Україні. <i>Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ</i> , 2022, №4, С. 60-65 (фахове видання)	-	-	-
48	Кириченко Ю. В. Конституція України: деякі питання вдосконалення її змісту. Актуальні питання публічного права: тези доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції 11 листопада 2011 р. / за ред. В.М. Огаренко та ін. Запоріжжя: КПУ, 2011, С. 180-182 (тези доповідей)	-	-	-
49	Кириченко Ю. В. Критерии классификации обязанностей человека и гражданина в конституционной практике Украины, Белоруссии, Молдовы. Актуальные проблемы теории и истории права и государства на современном этапе: сб. науч. тр. XI Международной науч.-практ. конф. / Костромской государственной технологической университет; отв. ред. А.С. Еветегнеев. Кострома: Изд-во Костром. гос. технол. ун-та, 2012, С. 23-27 (тези доповідей)	-	-	-
50	Кириченко Ю. В. Закріплення прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Конституції України: деякі правові аспекти вдосконалення. Проблеми формування громадянського суспільства в Україні: матеріали регіональної науково-практичної конференції (м. Дніпропетровськ, 26 квітня 2012 р.). Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2012, С. 56-59 (тези доповідей)	-	-	-
51	Кириченко Ю. В. Закріплення обов'язків людини і громадянина у конституціях європейських країн. Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави: матеріали наук.-практ. конф. (Харків, 10 квіт. 2012 р.) / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ, Харків: ХНУВС, 2012, С. 132-134 (тези доповідей)	-	-	-
52	Кириченко Ю. В. Право на відшкодування шкоди за Конституцією України. Актуальні проблеми публічного та приватного права: тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції 03 жовтня 2012 р. / за ред. В.М. Огаренко та ін. Запоріжжя: КПУ, 2012, С. 467-469 (тези доповідей)	-	-	-
53	Кириченко Ю. В. Права і свободи людини і громадянина за Конституцією України: деякі аспекти класифікації. Україна наукова: матеріали дев'ятої Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 21-23 грудня 2012 р. / Кримський інститут економіки та господарського права, Вінницький національний технічний університет, Міжнародне товариство прав людини ТОВ "ТК Меганом". Київ, 2012, С. 7-10 (тези доповідей)	-	-	-

54	Кириченко Ю. В. Позасудові суб'єкти захисту прав і свобод людини і громадянина: деякі аспекти конституційного закріплення. Законодавство України: проблеми та перспективи розвитку: Зб. наук. пр. Всеукр. наук.-прак. конф. / Київський ун-т права НАН України; [редкол.: Шемшученко Ю.С., Бошицький Ю.Л., Чернецька О.В. та ін.]. Київ: Видавництво Ліра-К, 2013. С. 101-103 (тези доповідей)	-	-	-
55	Кириченко Ю. В. Конституційне регулювання права на спадкування приватної власності в європейських державах (порівняльний аналіз). Актуальні проблеми правотворення в сучасній Україні: Збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції 19 квітня 2013 р. / Редкол.: Шемшученко Ю.С., Бошицький Ю.Л., Чернецька О.В. Київ: Видавництво Ліра-К, 2013. С. 348-350 (тези доповідей)	-	-	-
56	Кириченко Ю. В. Конституційне закріплення права на достатній життєвий рівень в Україні та державах континентальної Європи. Актуальні проблеми правоохоронної діяльності та юридичної науки: матер. Міжн. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 19-20 вересня 2013 р.). Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2013. С. 166-169 (тези доповідей)	-	-	-
57	Кириченко Ю. В. Право інтелектуальної власності: деякі аспекти його конституційного закріплення. Актуальні проблеми публічного та приватного права : тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції, 25 жовтня 2013 р. / За ред. В.М. Огаренка, А.О. Монаска та ін. Запоріжжя: КПУ, 2013. С. 143-146 (тези доповідей)	-	-	-
58	Кириченко Ю. В. Закріплення термінологічних словосполучень з прав людини в Конституції України: деякі питання їх удосконалення. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції "65-річчя загальної декларації прав людини: дотримання прав людини – пріоритет держави та суспільства": м. Ужгород, 27-28 грудня 2013 р. Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2013. С. 49-51 (тези доповідей)	-	-	-
59	Кириченко Ю. В. Формулювання термінологічних словосполучень з прав людини в конституціях України, Польщі та Німеччини. Сборник научных докладов. Современная наука. Новые перспективы. Быдгощ. 30.01.2014-31.01.2014. Ч. 4. С. 19-22 (тези доповідей)	-	-	-
60	Кириченко Ю. В. Право на свободу об'єднання: проблеми конституційного регулювання в Україні. "Особливості нормотворчих процесів в умовах адаптації законодавства України до вимог Європейського Союзу": Матеріали науково-практичної конференції, 6-7 червня 2014 р. Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2014. С. 25-28 (тези доповідей)	-	-	-

61	Кириченко Ю. В. Закріплення права на недоторканність житла в конституціях європейських держав. Міжнародна науково-практична конференція "Права та свободи людини і громадянина: механізм їх реалізації та захисту різними галузями права", 19-20 вересня 2014 р. Братислава (Словацька республіка), 2014. С. 200-203 (тези доповідей)	-	-	-
62	Кириченко Ю. В. Право людини на соціальне забезпечення: деякі аспекти конституційного регулювання. Міжнародна науково-практична конференція "Тенденції та пріоритети реформування законодавства України", 12-13 грудня 2014 року. Ч.1. Херсон, Видавничий дім "Гельветика", 2014. С. 36-39 (тези доповідей)	-	-	-
63	Кириченко Ю. В. Інститут прав і свобод людини як елемент правової системи України. Всеукраїнська науково-практична конференція "Правова реформа та забезпечення демократизаційних процесів і національної безпеки в Україні". Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 12-13 грудня 2014 року. Одеса, 2014. С. 34-36 (тези доповідей)	-	-	-
64	Кириченко Ю. В. Право на невтручання в особисте і сімейне життя за конституціями України та європейських держав. "Правова держава: історія, сучасність та перспективи формування в Україні": Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Ужгород, 27-28 лютого 2015 р. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2015. С. 46-49 (тези доповідей)	-	-	-
65	Кириченко Ю. В. Відповідність ст. 39 Конституції України міжнародно-правовим актам і конституційній практиці європейських держав. Международная научно-практическая конференция "Особенности адаптации законодательства Молдовы и Украины к законодательству Европейского Союза", 27-28 марта 2015 г. / орг. ком.: Бужор В. [и др.]. Кишинев: 2015. Ч. 1. С. 83-86 (тези доповідей)	-	-	-
66	Кириченко Ю. В. Застосування зарубіжного досвіду щодо конституційного регулювання прав національних меншин в Україні. "Сучасні тенденції розвитку юридичної науки та практики": Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Кривий Ріг, 22-23 травня 2015 р. Кривий Ріг: ДВНЗ "Криворізький національний університет", 2015. С. 41-44 (тези доповідей)	-	-	-
67	Кириченко Ю. В. Право на освіту: проблеми конституційного регулювання. "Проблеми та стан дотримання захисту прав людини в Україні": Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 14-15 серпня 2015 р. Львів: Західноукраїнська організація "Центр правничих ініціатив", 2015. С. 14-16 (тези доповідей)	-	-	-

68	Кириченко Ю. В. Право на працю: проблеми конституційного регулювання. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції "Право, держава та громадянське суспільство в умовах системних реформ у процесі євроінтеграції": м. Дніпропетровськ, 1-2 квітня 2016 р. Дніпропетровськ: Дніпропетровський гуманітарний університет, 2016. С. 51-54 (тези доповідей)	-	-	-
69	Кириченко Ю. В. Конституційне право на житло в Україні та державах континентальної Європи. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Актуальні проблеми державно-правового розвитку України в контексті євроінтеграційних процесів", присвяченої 20-річчю Конституції України, м. Запоріжжя, 23-24 червня 2016 р. / Редкол.: С.К. Бостан (відпов. ред.), Р.М. Максакова, Ю.В. Філей. Запоріжжя: "Просвіта", 2016. С. 227-231 (тези доповідей)	-	-	-
70	Кириченко Ю. В. Конституційне право на охорону здоров'я за конституціями України та держав континентальної Європи: проблеми регулювання. Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції "Пріоритетні напрями модернізації системи права України", м. Запоріжжя, 23-24 грудня 2016 р. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2016. С. 46-49 (тези доповідей)	-	-	-
71	Кириченко Ю. В. Право на звернення: деякі аспекти конституційно-правового регулювання в Україні та європейських державах. Матеріали щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених і аспірантів "Вдосконалення правового регулювання прав та основних свобод людини і громадянина" (28 квітня 2017 р.). Івано-Франківськ, 2017. С. 3-6 (тези доповідей)	-	-	-
72	Кириченко Ю. В., Дерев'ягин М. В. Конституційне закріплення права на звернення в Україні та європейських державах. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції "Реформування законодавства України та розвиток суспільних відносин в Україні: питання взаємодії". м. Ужгород, 21-22 квітня 2017 р. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2017. С. 22-25 (тези доповідей)	-	-	-
73	Кириченко Ю. В., Зайка В. В. Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання права на освіту в європейських державах. Права та обов'язки людини у сучасному світі. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, Україна, 9-10 листопада 2018 р.). Одеса: ГО "Причорноморська фундація права", 2018. Ч. 1. С. 29-31 (тези доповідей)	-	-	-
74	Кириченко Ю. В., Копоть І. С. Закріплення права інтелектуальної власності в конституціях європейських держав. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції "Місце юридичних наук у формуванні правової культури сучасної людини" (Запоріжжя, 21-22 грудня 2018 р.). Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація "Істина", 2018. Ч. 1. С. 56-59 (тези доповідей)	-	-	-

75	Кириченко Ю. В., Волошина А. В. Міжнародний досвід конституційно-правового регулювання обов'язку сплачувати податки і збори і втілення його в конституційне законодавство України. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції "Сучасні правові системи світу: тенденції та фактори розвитку", м. Запоріжжя, 23-24 серпня 2019 року. Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація "Істина", 2019. С. 6-10 (тези доповідей)	-	-	-
76	Кириченко Ю. В., Петрушко С. А. Конституційне право на свободу мирних зібрань в Україні та державах континентальної Європи. Правовий вимір конституційної та кримінальної юрисдикції в Україні та світі. Матеріали Всеукраїнської дистанційної наукової конференції "Другі юридичні читання", 26 квітня 2019 року, Одеса / За загл. ред. Л. О. Корчевної, І. А. Дришлюка; уклад. А.В. Левенєв, О. В. Нарожна. Одеса: Феніке, 2019. С. 42-45 (тези доповідей)	-	-	-
77	Кириченко Ю. В. Застосування зарубіжного досвіду щодо конституційно-правового регулювання права на життя в Україні. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції "Реформування національного та міжнародного права: перспективи та пріоритети", Одеса, Україна, 17-18 січня 2020 р. Одеса: ГО "Причорноморська фундація права", 2020. С. 18-21 (тези доповідей)	-	-	-
78	Кириченко Ю. В. Право на свободу світогляду і віросповідання в Україні та європейських державах: деякі аспекти конституційного регулювання. Актуальні проблеми юридичної науки та практики в XXI ст. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Рівне, 16-17 жовтня 2020 р.). Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука. Рівне: Видавничий дім "Гельветика", 2020. Ч. 1. С. 94-97 (тези доповідей)	-	-	-
79	Кириченко Ю. В., Коваленко С. В. Конституційне закріплення права на свободу об'єднання у політичні партії в Україні та європейських державах. Інтеграція юридичної науки і практики як основа сталого розвитку вітчизняного законодавства. Матеріали Всеукр. наук.-практ. конференції (м. Дніпро, 11 грудня 2020 р.). Дніпро: ВПНЗ "Дніпровський гуманітарний університет", 2020. С. 36-38 (тези доповідей)	-	-	-
80	Кириченко Ю. В., Давлстова Г. В. Конституційне закріплення обов'язку батьків утримувати своїх неповнолітніх дітей в Україні та державах континентальної Європи. Забезпечення правопорядку та протидії злочинності в Україні та у світі: проблеми Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 17 червня 2021 р.). Дніпро: ВПНЗ "Дніпровський гуманітарний університет", 2021. С. 80-83 (тези доповідей)	-	-	-
81	Кириченко Ю. В., Давлстова Г. В. Право на професійну правничу допомогу: деякі аспекти його конституційного закріплення. Правнича освіта та юридична клінічна практика. Матер. всеукр. наук.-практ. конф., м. Дніпро, 8 грудня 2021 р.; уклад.: к.ю.н., доц. О.О. Орлова. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. С. 44-46 (тези доповідей)	-	-	-

82	Кириченко Ю.В., Кириченко В.М. Право на відпочинок: деякі аспекти конституційно-правового регулювання в Україні та європейських державах. Становлення та розвиток правової держави: проблеми теорії та практики. Матер. XIV між нар. наук.-практ. конф., присвяченої 101 річчю Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, Миколаїв, 2-3 грудня 2021 р. Миколаїв: Видавничий дім "Гельветика", 2021. С. 202-205 (тези доповідей)	-	-	-
83	Кириченко Ю. В., Зуй С. С. Міжнародна торгівля в системі міжнародних економічних відносин. Актуальні проблеми юриспруденції та психології. Матер. II Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 30 вересня 2021 р.). Дніпро: ВПНЗ "Дніпровський гуманітарний університет", 2021. С. 20-22 (тези доповідей)	-	-	-
84	Кириченко Ю. В., Резанова Н. О. Конституційно-правове регулювання права на свободу пересування в Україні в контексті європейського досвіду. Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права. Матер. VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кременчук, 21-22 січня 2022 року). Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. Одеса: Видавничий дім "Гельветика", 2022. С. 29-32 (тези доповідей)	-	-	-
85	Кириченко Ю. В., Кириченко В. М. Принцип рівності прав і свобод людини і громадянина: деякі аспекти конституційно-правового регулювання в Україні та європейських державах. Забезпечення правопорядку та протидії злочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення. Матер. II міжнар. наук.-практ. конф. (17 червня 2022 р.). Дніпро: Дніпровський гуманітарний університет, 2022. С. 17-20 (тези доповідей)	-	-	-
86	Кириченко Ю. В. Закріплення обов'язку шанувати державні символи в Конституції України. Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу. Матер. III всеукр. наук. конф., присвяченої 60-річчю Хмельницького національного університету (17 квітня 2022 року). Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2022. С. 89-92 (тези доповідей)	-	-	-
87	Кириченко Ю. В. Конституційно-правове регулювання права на свободу мирних зібрань в Україні та європейських державах. Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття (до 25-річчя Національного університету "Одеська юридична академія" та 175-річчя Одеської школи права). Матер. міжнар. наук.-практ. конф. (17 червня 2022 року). Національний університет "Одеська юридична академія", Одеса, 2022. С. 394-397 (тези доповідей)	-	-	-

88	Кириченко Ю. В. Деякі аспекти конституційного регулювання права на освіту в Україні та європейських державах. Актуальні питання науки, освіти і суспільства: теорія і практика. Зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (28 жовтня 2022 р.). Умань: Центр фінансово-економічних наукових досліджень. С. 30-31 (тези доповіді)	-	-	-
89	Коваленко С. В., Кириченко Ю. В. Право людини на вільний розвиток своєї особистості: деякі аспекти конституційного регулювання в Україні та європейських державах. Актуальні проблеми юриспруденції та психології. Матер. III Всеукр. наук.-практ. конф. (30 листопада 2022 р.). Дніпро: ВНПЗ "Дніпровський гуманітарний університет", 2022. С. 24-26 (тези доповіді)	-	-	-
90	Свідоцтво 78619 Україна. Монографія "Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні в контексті європейського досвіду". Ю. В. Кириченко; власн. ЗНТУ; дата реєстрації в ДСІВ України 26.04.2018 р.	-	-	-
91	Свідоцтво 113804 Україна. Підручник "Політико-правова система України" / за загальною редакцією В. М. Кириченка; власн. автор.; дата реєстрації 15.07.2022 р.	-	-	-
Загальна кількість цитувань		0	0	69
Вказати посилання на профіль автора в наукометричній базі		DOI: https://doi.org/10.46398/cues.tpol.4075.08	ID: 57220 57276 9	

Кандидат на здобуття іменної стипендії

Учений секретар

Юрій КИРИЧЕНКО

Віктор КУЗЬМІН

МП

20 березня 2023

Перелік наукових публікацій молодого вченого – доктора наук не за темою конкурсної наукової (науково-технічної) роботи з цитуванням (наводяться всі публікації не залежно від наявності цитування)

№ п.п.	Назва публікації* відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» і електронне посилання на неї (за наявності)	Кількість посилань згідно бази даних		
		Web of Science	Scopus	Google Scholar
1	Куц В. М., Кириченко Ю. В. Кримінальна відповідальність за незаконне використання електричної або теплової енергії: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 160 с. (у співавторстві).	-	-	15
2	Політико-правова система України: курс лекцій: навч. посібник / За загл. ред. В. М. Кириченко. Запоріжжя: ЗНТУ, 2016. 170 с. (навчальний посібник)	-	-	-
3	Збірник законів України до курсу "Правознавство": навч. посібник: у 2-х томах / Упоряд. В. М. Кириченко, Ю. В. Кириченко. Запоріжжя: ЗНТУ, 2013. Т.1. 344 с. Т.2. 244 с. (навчальний посібник)	-	-	-
4	Kurychenko Y., Maksakova R., Kurychenko V., Riezanova N., Sokolenko J. Realization of fundamental principles of law in the context of legal society development. <i>Cuestiones Politicas</i> , Vol. 40. № 75 (2022). Pp. 124-133. DOI: https://doi.org/10.46398/cuestpol.4075.08 . ІБД Web of Science.	-	-	-
5	Кириченко Ю. В. Викрадення електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання: сучасні проблеми кримінальної відповідальності та перспективи їх наукової розробки. <i>Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ</i> , 2006. №4. С. 136-143 (фахове видання)	-	-	-
6	Кириченко Ю. В. Причини та умови викрадення електричної або теплової енергії. <i>Вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ</i> , 2007. №2. С. 176-182. (фахове видання)	-	-	-
7	Кириченко Ю. В. Об'єкт незаконного використання електричної або теплової енергії. <i>Вісник Національної академії прокуратури України</i> , №3, 2008. С. 49-54. (фахове видання)	-	-	4
8	Кириченко Ю. В. Кваліфікуючі ознаки викрадення електричної або теплової енергії. <i>Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ</i> , №3, 2008. С. 158-166. (фахове видання)	-	-	-
9	Кириченко Ю. В. Покарання за незаконне використання електричної або теплової енергії. <i>Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ</i> , №1, 2010. С. 172-178. (фахове видання)	-	-	-

10	Кириченко Ю. В. Відмежування викрадення електричної або теплової енергії від суміжних злочинів та адміністративних проступків. <i>Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. Збірник наукових праць</i> , 2010. №2. С. 152-160. (фахове видання)	-	-	-
11	Кириченко Ю. В. Підстави виокремлення незаконного використання електричної або теплової енергії в самостійний склад злочину. <i>Вісник Донецького юридичного інституту Луганського державного університету внутрішніх справ</i> , 2011. №1. С. 170-175 (фахове видання)	-	-	-
12	Кириченко Ю. В. Об'єктивна сторона злочину, передбаченого ст. 188 ¹ КК України. <i>Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ</i> , 2011. №4. С. 461-467 (фахове видання)	-	-	-
13	Кириченко Ю. В., Давлстова Г. В. Роль політичних партій у сучасних процесах державного будівництва в Україні. <i>Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ</i> , 2020, №3. С. 7-11 (фахове видання)	-	-	-
14	Кириченко Ю. В., Кириченко В. М. Голод 1946-1947 років як чинник зростання злочинності в Україні. <i>Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ</i> , 2021. №4. С. 63-68 (фахове видання)	-	-	-
15	Кириченко Ю. В. Кримінальна відповідальність за викрадення електричної або теплової енергії за законодавством Європейських країн. Реформування законодавства з питань протидії злочинності в контексті євроінтеграційних прагнень України. Матер. всеукр. наук.-практ. конф., 25-26 травня 2006 року м. Запоріжжя: Юридичний інститут ДДУВС, 2006. С. 155-157 (тези доповідей)	-	-	-
16	Кириченко Ю. В. Суб'єкт викрадення електричної або теплової енергії. Запорізькі правові читання. Матер. щоріч. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 17-18 травня 2007 року / За заг. ред. С. М. Тимченка, Т.О. Коломось. Запоріжжя: ЗНУ, 2007. С. 276-279 (тези доповідей)	-	-	-
17	Кириченко Ю. В. Суб'єктивна сторона викрадення електричної або теплової енергії. Удосконалення діяльності ОВС України з попередження й розкриття злочинів та інших правопорушень. Матер. всеукр. наук.-практ. конф. 02 листопада 2007 р., м. Запоріжжя: У 2-х ч. Запоріжжя: Юридич. ін-т ДДУВС, 2007. Ч. I. С. 25-27 (тези доповідей)	-	-	-
18	Кириченко Ю. В. Запобігання викраденню електричної або теплової енергії. Запорізькі правові читання. Матер. щоріч. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 15-16 травня 2008 року / За заг. ред. С.М.Тимченка і Т.О. Коломось. Запоріжжя: ЗНУ, 2008. С. 403-406 (тези доповідей)	-	-	-
19	Кириченко Ю. В. Став викрадення електричної або теплової енергії. Сучасні проблеми юридичної науки. Тези доп. та наук. повід. Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених та здобувачів / За заг. ред. А.П. Гетьмана. Харків: НЮАІ, 2008. С. 402-405 (тези доповідей)	-	-	-

20	Кириченко Ю. В. Предмет викрадення електричної або теплової енергії. Актуальні проблеми розкриття та розслідування злочинів у сучасних умовах. Матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 31 жовтня 2008 року, Запоріжжя: у 2 ч. Запоріжжя: Юридичний інститут ДДУВС, 2008. Ч. II С. 100-103 (тези доповідей)	-	-	-
21	Кириченко Ю. В. Штраф як вид покарання за незаконне використання електричної або теплової енергії. Актуальні проблеми розкриття та розслідування злочинів у сучасних умовах. Матер. всеукр. наук.-практ. конф., 30 жовтня 2009 року, Запоріжжя: у 2 ч. Запоріжжя: Юридичний ін-т ДДУВС, 2009. Ч. II. С. 167-170 (тези доповідей)	-	-	-
22	Кириченко Ю. В. Співвідношення загальної та спеціальної правових норм про кримінальну відповідальність за незаконне використання електричної або теплової енергії. Правова держава: історія, сучасність та перспективи формування в Україні. Матер. III всеукр. наук.-практ. конф., 23 квітня 2010 року, Запоріжжя: у 2 ч. Запоріжжя: Юридичний ін-т ДДУВС, 2010. Ч. II. С. 50-52 (тези доповідей)	-	-	-
23	Кириченко Ю. В. Підстави виокремлення незаконного використання електричної або теплової енергії в самостійний склад злочину. Актуальні проблеми розкриття та розслідування злочинів у сучасних умовах. Матер. міжнар. наук.-практ. конф., 5 листопада 2010 року, м. Запоріжжя: матеріали: у 3 ч. Запоріжжя: Юридичний ін-т ДДУВС, 2010. Ч. II. С. 79-82 (тези доповідей)	-	-	-
24	Кириченко Ю. В. Позбавлення волі як вид покарання за незаконне використання електричної або теплової енергії. Теоретичні та прикладні проблеми кримінального права України. Матер. міжнар. наук.-практ. конф., м. Луганськ, 20-21 травня 2011 р. / редкол.: Г.С. Болдарь, А.О. Данилевський, О.О. Дудоров та ін.; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2011. С. 222-225 (тези доповідей)	-	-	-
25	Кириченко Ю. В. Юридичні клініки закладів вищої освіти в системі безоплатної правничої допомоги. Scientific and pedagogic internship "Organization of educational process for legal education applicants, innovative teaching methods in higher education institutions of Ukraine and EU": Internship proceedings, October 28 – December 6, 2019. Frankfurt an der Oder, Federal Republic of Germany. P. 85-88 (тези доповідей)	-	-	-
26	Кириченко Ю. В. Правові засади взаємодії громадянського суспільства і держави. Взаємодія громадянського суспільства, особи і держави: вектор удосконалення. Матер. міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 25-й річниці Конституції України (м. Київ, 22 червня 2021 р.). Київ: Київський регіональний центр НАПрН України, 2021. С. 81-83 (тези доповідей)	-	-	-

27	Кириченко Ю. В. Юридичні клініки закладів вищої освіти як інноваційний напрямок розвитку правової освіти в Україні. Підвищення якості викладання галузевих юридичних дисциплін. Зб. матер. кругл. столу. м. Київ, 7 жовтня 2021 р. Київ: Київський регіональний центр НАПрН України, 2021. С. 21-23 (тези доповідей)	-	-	-
28	Кириченко Ю. В. Децентралізація публічної влади: проблеми конституційного регулювання в Україні. Децентралізація публічної влади: національний та зарубіжний досвід. Матер. всеукр. наук.-практ. конф., м. Одеса, 5 листопада 2021 р. Одеса: Національний університет "Одеська юридична академія", 2021. С. 13-16 (тези доповідей)	-	-	-
29	Кириченко Ю. В. Актуальні проблеми вищої юридичної освіти в Україні. Актуальні питання унормування вищої юридичної освіти. Зб. матер. кругл. столу. м. Київ, 18 листопада 2021 р. Київ: Київський регіональний центр НАПрН України, 2021. С. 17-21 (тези доповідей)	-	-	-
30	Кириченко Ю. В. Громадянське суспільство як основа політико-правової системи України. Розвиток громадянського суспільства як необхідна складова європейської інтеграції України. Матер. всеукр. наук.-практ. конф. (06 жовтня 2022 року). Київ: Київський регіональний центр НАПрН України, 2022. С. 149-151 (тези доповідей)	-	-	-
31	Кириченко Ю. В., Зуй С. С. Міжнародна торгівля в системі міжнародних економічних відносин. Актуальні проблеми юриспруденції та психології. Матер. II всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 30 вересня 2021 р.). Дніпро: ВПНЗ "Дніпровський гуманітарний університет", 2021. С. 20-22 (тези доповідей)	-	-	-
32	Свідоцтво 53436 Україна. Навчальний посібник "Збірник законів України до курсу "Правознавство", том 1, том 2" власн. ЗНТУ; дата реєстрації в ДСІВ України 30.01.2014 р.	-	-	-
33	Свідоцтво 73174 Україна. Навчальний посібник "Політико-правова система України"; власн. ЗНТУ; дата реєстрації в ДСІВ України 26.07.17 р.	-	-	-
Загальна кількість цитувань		0	0	19
Вказати посилання на профіль автора в наукометричній базі		DOI: https://doi.org/10.46398/cuespol.4075.08	ID: 57220 57276 9	

Кандидат на здобуття іменної стипендії

Юрій КИРИЧЕНКО

Учений секретар

Віктор КУЗЬМІЙ

МП
20 березня 2023

Ю. В. Кириченко

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО
РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВ,
СВОБОД ТА ОБОВ'ЯЗКІВ
ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА
В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Ю. В. Кириченко

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО
РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВ, СВОБОД
ТА ОBOB'ЯЗКІВ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА
В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ

Монографія

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2017

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	5
ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВ, СВОБОД ТА ОБОВ'ЯЗКІВ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ.	13
1.1. Стан наукового розроблення проблеми конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в сучасній Україні.	13
1.2. Методологічні підходи дослідження конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина	28
1.3. Конституції європейських держав як джерела правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина	48
1.4. Теоретичні та практичні аспекти конституційної фіксації класифікації прав і свобод людини і громадянина.	83
Висновки до розділу 1.	113
РОЗДІЛ 2. ГРОМАДЯНСЬКІ І ПОЛІТИЧНІ ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА ТА ПРОБЛЕМИ ЇХ КОНСТИТУЦІЙНО- ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ	122
2.1. Місце громадянських і політичних прав і свобод у системі прав людини	122
2.2. Застосування європейського досвіду конституційно-правового регулювання громадянських прав і свобод людини і громадянина в національному законодавстві.	132
2.3. Застосування європейського досвіду конституційно-правового регулювання політичних прав і свобод людини і громадянина в національному законодавстві.	220
Висновки до розділу 2.	258

РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНІ, СОЦІАЛЬНІ І КУЛЬТУРНІ ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА ТА ПРОБЛЕМИ ЇХ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ	269
3.1. Місце економічних, соціальних і культурних прав і свобод у системі прав людини.	269
3.2. Застосування європейського досвіду конституційно-правового регулювання економічних прав людини в національному законодавстві.	284
3.3. Застосування європейського досвіду конституційно-правового регулювання соціальних прав людини в національному законодавстві	305
3.4. Застосування європейського досвіду конституційно-правового регулювання культурних прав і свобод людини і громадянина в національному законодавстві.	358
Висновки до розділу 3.	385
РОЗДІЛ 4. ОБОВ'ЯЗКИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА ТА ПРОБЛЕМИ ЇХ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ	395
4.1. Діалектика співвідношення прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні	395
4.2. Застосування європейського досвіду конституційно-правового регулювання громадянських і політичних обов'язків людини і громадянина в національному законодавстві	413
4.3. Застосування європейського досвіду конституційно-правового регулювання соціально-економічних і культурних обов'язків людини і громадянина в національному законодавстві	432
Висновки до розділу 4.	444
ВИСНОВКИ.	451
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	459
ДОДАТОК	519

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Юрій Вікторович КИРИЧЕНКО

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО
РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВ, СВОБОД ТА ОBOB'ЯЗКІВ
ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ

Монографія

Підписано до друку 12.06.2017. Формат 60x84 1/16.
Друк лазерний. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 33,75. Тираж 300 прим.

ТОВ «Видавництво «Центр учбової літератури»
вул. Електриків, 23 м. Київ 04176

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4162 від 21.09.2011 р.

В. М. Кириченко, Ю. В. Кириченко, Ю. М. Соколенко

ПОЛІТИКО-ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ

ПІДРУЧНИК

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

В. М. Кириченко, Ю. В. Кириченко, Ю. М. Соколенко

ПОЛІТИКО-ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ

ПІДРУЧНИК

за загальною редакцією В. М. Кириченка

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2019

ЗМІСТ

Вступ	5
Розділ 1. Теорія політичних і правових систем	8
§ 1. Поняття та структура політичної системи	8
§ 2. Поняття та структура правової системи	18
§ 3. Функції і типологія політичної і правової систем	21
§ 4. Політико-правова система сучасної України	28
Розділ 2. Держава як основний інститут політико-правової системи України	33
§ 1. Основні теорії походження держави	33
§ 2. Поняття, ознаки та функції держави	38
§ 3. Генеза, поняття, ознаки та принципи правової держави	47
§ 4. Система органів державної влади в Україні та принцип їх поділу	60
§ 5. Законодавча влада в Україні	64
§ 6. Президент України – глава Української держави	73
§ 7. Виконавча влада в Україні	77
§ 8. Судова влада в Україні	81
Розділ 3. Місцеве самоврядування як елемент політико-правової системи України	92
§ 1. Поняття та принципи місцевого самоврядування	92
§ 2. Система місцевого самоврядування в Україні	96
§ 3. Матеріально-фінансова основа місцевого самоврядування України	104
§ 4. Суспільний статус місцевого самоврядування в Україні та його гарантії	108
Розділ 4. Громадянське суспільство як основа політико-правової системи України	115
§ 1. Історична еволюція концепцій громадянського суспільства	115

§ 2. Поняття, принципи, структура та функції громадянського суспільства	121
§ 3. Взаємовідносини між громадянським суспільством і державою	128
Розділ 5. Політичні партії та громадські організації як елемент політико-правової системи України	135
§ 1. Поняття, сутність та функції політичних партій.	135
§ 2. Класифікація політичних партій.	143
§ 3. Поняття, сутність та функції громадських організацій.	146
§ 4. Класифікація громадських організацій	155
Розділ 6. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні	160
§ 1. Загальна характеристика прав людини	160
§ 2. Класифікація прав людини.	166
§ 3. Громадянські права і свободи людини і громадянина в Україні.	171
§ 4. Політичні права і свободи людини і громадянина в Україні.	195
§ 5. Економічні права і свободи людини і громадянина в Україні.	204
§ 6. Соціальні права і свободи людини і громадянина в Україні.	210
§ 7. Культурні права і свободи людини і громадянина в Україні.	225
§ 8. Обов'язки людини і громадянина в Україні	231
Термінологічний словник.	246
Список використаних і рекомендованих джерел	276
Додатки.	282

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Віктор Миколайович КИРИЧЕНКО
Юрій Вікторович КИРИЧЕНКО
Юлія Миколаївна СОКОЛЕНКО

ПОЛІТИКО-ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ

ПІДРУЧНИК

за загальною редакцією В. М. Кириченка

Оригінал-макет підготовлено
ТОВ «Видавництво «Центр учбової літератури»

Підписано до друку 31.01.2019 р. Формат 60x84 1/16.
Друк лазерний. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 19. Тираж 300 прим.

ТОВ «Видавництво «Центр учбової літератури»
вул. Електриків, 23 м. Київ 04176
тел./факс 044-425-01-34
тел.: 044-425-20-63; 425-04-47; 451-65-95
800-501-68-00 (безкоштовно в межах України)

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4162 від 21.09.2011 р.

УДК 342.7 (477)

DOI: 10.31733/2078-3566-2021-6-242-246

Юрій КИРИЧЕНКО[©]
доктор юридичних наук, доцент

Ганна ДАВЛІСТОВА[©]
асистент

*(Національний університет «Запорізька політехніка»,
м. Запоріжжя, Україна)*

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ КОНСТИТУЦІЙНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБОВ'ЯЗКІВ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ

Досліджено практику конституційного регулювання обов'язків людини і громадянина в державах континентальної Європи. Визначено обов'язок конституційного закріплення обов'язків людини і громадянина в європейських державах. Зазначено, що держава формулює свої вимоги до людини в системі обов'язків, встановлюючи міру юридичної відповідальності за їх невиконання. І тому Конституція України поряд із цілим комплексом прав і свобод передбачає ряд важливих обов'язків, які є складовим елементом конституційно-правового статусу людини і громадянина.

Зроблено висновок, що положення норм Конституції України, в яких закріплено основні обов'язки людини і громадянина, в основному змістовно кореспондуються і корелюються з міжнародно-правовими актами. Але, незважаючи на це, зазначені норми потребують вдосконалення та з урахуванням зарубіжного досвіду приведення їх до кращих зразків європейського конституціоналізму.

Ключові слова: конституція, обов'язки, конституційні обов'язки людини і громадянина, конституційне регулювання обов'язків

Постановка проблеми. Конституційно-правовий інститут обов'язків людини і громадянина в більшості європейських держав почав юридично формуватися лише після Другої світової війни у зв'язку з прийняттям найважливіших міжнародно-правових актів. Питання щодо обов'язків людини було науково висвітлено у міжнародних документах з прав людини, зокрема, у Загальній декларації прав людини (1948 р.), у Конвенції про захист прав людини та основних свобод (1950 р.), у Міжнародному пакті про економічні, соціальні та культурні права (1966 р.), у Міжнародному пакті про громадянські та політичні права (1966 р.), а також у Декларації обов'язків та відповідальності людини (1998 р.).

Аналіз публікацій, у яких започатковано вирішення цієї проблеми. Науково-теоретичним підґрунтям для дослідження зазначеної теми стали конституційне законодавство держав континентальної Європи, а також наукові праці вчених з обраної проблематики.

Варто наголосити, що питання конституційно-правового регулювання обов'язків знайшли своє відображення в наукових працях О. Білокурської, М. Вітрука, Л. Восводіна, А. Колодія, Л. Летяничина, А. Олійника, В. Погорілка, О. Пушкіної, П. Рабінювича, О. Тодики, Ю. Тодики, В. Федоренка, О. Фрицького, М. Хавронока, Н. Шукліної та інших учених, які, як правило, розглядали загальні питання конституційних обов'язків людини і громадянина.

© Ю. Кириченко, 2021

ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0002-1212-1622>

kirichenko_yuriy84@ukr.net

© Г. Давлстова, 2021

ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0002-1956-9868>

davannazp@gmail.com

Водночас, віддаючи належне значній кількості науковим працям, присвячених різним аспектам конституційного регулювання обов'язків людини і громадянина, деякі питання окресленої проблематики потребують подальшого вивчення.

Метою статті є аналіз положень норм конституцій держав континентальної Європи, в яких закріплені обов'язки людини і громадянина.

Виклад основного матеріалу. Загальновідома, що жити в суспільстві та бути вільним від нього неможливо, тому що суспільство і держава, підтримуючи кожен окрему людину в її прагненні найповніше користуватися своїми правами і свободами, водночас зобов'язує її стримуватися у правомірних інтересах інших людей, суспільства і держави. Тобто держава формулює свої вимоги до людини в системі обов'язків, встановлюючи міри юридичної відповідальності за їх невиконання.

Конституція України поряд із цілим комплексом прав і свобод передбачила ряд важливих обов'язків, які є складовим елементом конституційно-правового статусу людини і громадянина. На думку А. Колодія і А. Олійника, здійснення прав і свобод можливе тільки за наявності виконання обов'язків суб'єктом цього права чи свободи, а також іншими суб'єктами [1, с. 209].

Якщо говорити про категорію обов'язку, то необхідно звернути увагу на те, що обов'язки є одним із чинників забезпечення та непорушення прав і свобод людини і громадянина, а також вагомим елементом механізму стабільності в суспільстві. При цьому, як писав К. Маркс, що в людському суспільстві «немає прав без обов'язків, як і немає обов'язків без прав» [2, с. 446].

Варто наголосити, що в юридичній науці існують різні точки зору щодо розуміння поняття «обов'язок». Так за ствердженням Л. Глухарєвої, обов'язок – це органічна частина субстанціонально-змістовної природи правової свободи, вираженої як «право». «Право» розуміється як обов'язок та існує з ним у нерозривній єдності [3, с. 230], а на думку Л. Летягинина, обов'язки необхідно розглядати як основний конституційно-правовий інститут у межах генерального інституту основ правового статусу людини і громадянина. При цьому вчений вважає, що для вирішення обов'язків у самостійний конституційно-правовий інститут вагомим аргументом має стати те, що вони складають собою певну систему, сукупність норм конституційного права [4, с. 46–47]. Але, на наш погляд, конституційні обов'язки людини і громадянина – це міра суспільно необхідної правомірної поведінки особи, що закріплена в нормах Конституції та законах держави, яка наявна винятково у конституційно-правових відносинах і передусім виражає її обов'язки перед державою та суспільством.

Обов'язок – це зворотня сторона права, тобто односторонніх, незалежних, відокремлених одне від одного прав та обов'язків не існує, тому що у відокремленому вигляді вони взагалі б не мали змісту. Права та обов'язки об'єктивно взаємопов'язані між собою через їх взаємозумовленість та рівність. Таким чином, цей висновок дає можливість розглядати конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина як цілісне явище, що володіє специфічними ознаками та властивостями системи. Тобто конституційні обов'язки виконують у правовій системі держави важливі та багатогранні функції, а також соціальні ролі [5, с. 231].

Варто зазначити, що більшість учених розглядають не тільки права в єдності з обов'язками, а й обов'язки – у тісному взаємозв'язку з правами. Хоча права і обов'язки є відносно самостійними категоріями, але, незважаючи на це, неможливо в повному обсязі розкрити їх сутність окремо один від одного, оскільки це діалектично взаємопов'язані поняття, які відображають взаємозв'язок між людьми та людьми і державою. І тому варто погодитись зі О. Скакун, яка вважає, що обов'язок – це парна категорія з правом, тому що обов'язок є способом забезпечення прав [6, с. 238], а В. Басик зауважує, що принцип взаємозв'язку й єдності прав та обов'язків застосовується в розумінні правового статусу людини і громадянина та знайшов своє закріплення, зокрема в Загальній декларації прав людини [7, с. 11].

Проблема співвідношення та єдності конституційних прав і конституційних обов'язків має не тільки науково-теоретичне, а й практичне значення. Так, у п. 1 ст. 12 Конституції Португалії закріплено принцип єдності прав і обов'язків, згідно з яким «Усі громадяни користуються правами й несуть обов'язки, які закріплені за ними Конституцією» [8, с. 523]. Від правильності тлумачення й розуміння цього співвідношення залежить правомірне поведінка людини в суспільстві, дотримання нею законів, повне й правильне використання своїх прав і свобод та водночас неухильне,

сумлінне виконання своїх обов'язків перед іншими людьми, суспільством і державою.

В умовах застосування західної концепції прав людини більшість європейських держав у нормах своїх конституцій обмежились встановленням мінімуму конституційних обов'язків, що свідчить про те, що основною метою прийняття конституцій є забезпечення прав і свобод людини і громадянина. Такий підхід був застосований й законодавцями пострадянських та постсоціалістичних держав. Зокрема, у Конституції України 1996 р. відбулося скорочення переліку конституційних обов'язків людини і громадянина і складає 14 основних обов'язків людини і громадянина. Водночас зауважимо, що за цим показником Україна випереджає всі європейські держави, правова система яких належить до романо-германської правової системи. У той же час 10 обов'язків людини і громадянина закріплено у конституціях Азербайджану та Білорусії; 9 – у конституціях Болгарії, Польщі, Чорногорії; 8 – у конституціях Вірменії, Естонії, Іспанії, Литви, Молдови, Хорватії; 7 – у конституціях Грузії, Італії, Македонії; 6 – у конституціях Португалії, Румунії; 5 – у конституціях Словаччини, Туреччини, Угорщини; 4 – у конституціях Сербії, Словенії, Фінляндії, Швейцарії; 3 – у конституції Ліхтенштейну; 2 – у конституціях Андорри, Бельгії, Греції, Нідерландів, Німеччини, Сан-Марино; по-одному – в Австрії, Албанії, Данії, Латвії, Люксембурга, Норвегії, Франції, Чехії, Швеції. І тільки Боснія і Герцеговина та Монако не закріпили у своїх основних законах жодного обов'язку людини і громадянина.

Обсяг конституційного закріплення обов'язків людини і громадянина у різних європейських державах мають як загальні риси, так і свої особливості. Це зумовлено насамперед національними традиціями у розвитку конституційно-правової теорії та практики. А особливістю конституційного закріплення обов'язків є те, що вони не систематизовані, а, як правило, розгашовані в різних розділах конституції і тому не складають єдиного блоку.

Ретельний аналіз змісту положень конституцій європейських держав свідчить про те, що в них передбачені такі основні загальні обов'язки: 1) обов'язок одержати початкову, а в деяких країнах – і середню освіту; 2) обов'язок захищати державу; 3) обов'язок проходити військову службу; 4) обов'язок батьків утримувати своїх дітей до їх повноліття; 5) обов'язок не заподіювати шкоду природі, а також обов'язок сплачувати податки і збори; 6) обов'язок кожного неухильно дотримуватися конституції та законів держави. Водночас у деяких конституціях європейських держав передбачені й інші обов'язки людини і громадянина. Так, у конституціях Азербайджану, Білорусії, Болгарії, Вірменії, Грузії, Естонії, Литви, Молдови, Польщі, Румунії, Чорногорії передбачений обов'язок не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей. У той же час у конституціях Азербайджану, Білорусії, Вірменії, Естонії, Литви, Македонії, Молдови, Хорватії, Чорногорії разом з обов'язком батьків утримувати дітей до їх повноліття знайшло своє відображення і обов'язок повнолітніх дітей піклуватися про своїх непрацездатних батьків.

Також необхідно звернути увагу на те, що в текстах деяких конституцій європейських держав зустрічаються обов'язки, які відсутні в інших конституціях. Так, у ст. 82 Конституції Республіки Польща закріплено, що «обов'язком польського громадянина є відданість Республіці Польща, а також турбота про загальне благо» [9], а в ч. 4 ст. 113 Конституції Португалії зазначено, що «громадяни зобов'язані співпрацювати з адміністрацією, яка займається виборами...» [10].

Порівняльно-правове дослідження текстів європейських конституцій свідчить про те, що в них з'явився не лише сам термін «обов'язки громадян», але й спеціальні розділи і глави, у назві яких знайшли своє відображення не тільки права і свободи, але й обов'язки людини і громадянина. Так, у Конституції Італії – це частина 1 «Права та обов'язки громадян», у Конституції Португалії – частина 1 «Основні права та обов'язки», до якої входить розділ III «Соціально-економічні права та обов'язки в галузі культури», а в Конституції Іспанії – частина 2 глави 2 розділу 1 «Про права та обов'язки громадян». На наш погляд, це позитивний момент, що орієнтує особу не тільки на використання належних їй прав, а й на виконання покладених на неї обов'язків.

Висновки. Отже, закріплюючи на конституційному рівні обов'язки людини і громадянина, держава сприяє налагодженню найважливіших зв'язків між публічно-владними суб'єктами та суспільством, пошуку та узаконенню ефективних шляхів досягнення особистих і громадських інтересів. При цьому конституційні обов'язки повинні бути забезпечені відповідними переконаннями, вихованням і примусом у тій

мірі, в якій це передбачено відповідними міжнародними документами з прав людини та відповідають умовам країни.

З огляду на викладене, можна відзначити, що положення норм Конституції України, в яких закріплено основні обов'язки людини і громадянина, в основному змістовно кореспондуються і корелюються з міжнародно-правовими актами у сфері прав людини. Але, незважаючи на це, зазначені норми потребують вдосконалення та з урахуванням зарубіжного досвіду приведення їх до кращих зразків європейського конституціоналізму.

Список використаних джерел

1. Колодій А. М., Олійник А. Ю. Права людини і громадянина в Україні : навч. посібник. Київ : Юрінком Інтер, 2004. 336 с.
2. Маркс К. Сочинения. 2-е изд. Москва : Политиздат, 1955. Т. 12. 720 с.
3. Глухарева Л. И. Права человека в современном мире (социально-философские основы и государственно-правовое регулирование). Москва : Юристъ, 2003. 304 с.
4. Летявичин Л. I. Основні обов'язки людини і громадянина як самостійний конституційно-правовий інститут. *Проблеми законності*. Харків, 2000. Вип. 44. 242 с.
5. Кириченко В. М., Кириченко Ю. В., Соколенко Ю. М. Політико-правова система України: підруч. : за заг. ред. В.М. Кириченка. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 304 с.
6. Скакун О. Ф. Теория государства и права (энциклопедический курс) : учеб. Харьков : Эспада, 2007. 840 с.
7. Басык В. П. Эволюция понятия «правовой статус человека и гражданина» в российской правовой науке. *Право и политика*. 2003. №5. С. 10–15
8. Конституции государств Европейского Союза ; под общ. ред. Л.А. Окунькова. Москва : Издательская группа ИНФРА-М-NORMA, 1997. 816 с.
9. Конституция Республики Польша от 2 апреля 1997 г. URL : <http://sejm.gov.pl/prawo/konst/rosyjski/kon1.htm>.
10. Конституция Португальской Республики от 2 апреля 1976 г. URL : <http://worldconstitutions.ru/archives>.

Надійшло до редакції 13.12.2021

References

1. Kolodiy, A. M., Oliynyk, A. Yu. (2004) Prava lyudyny i hromadyanyna v Ukraini [Rights of the man and the citizen in Ukraine] : naveh. posib. Kyiv : Yurinkom Inter., 336 p.
2. Marks, K. (1955) Sochineniya [Essays], 2-ye izd. Moscow : Politizdat, Vol. 12. 720 p.
3. Glukhareva, L. I. (2003) Prava cheloveka v sovremennom myre (sotsyal'no-fylosofskye osnovy u hosudarstvenno-pravovoe rehulyrovanye) [Human rights in the modern world (socio-philosophical foundations and state and legal regulation)], Moscow : Yurist", 304 p.
4. Letnyanchyn, L. I. (2000) Osnovni obov'yazky lyudyny i hromadyanyna yak samostiynny konstitutsiyno-pravovyy instytut [The main duties of the man and the citizen as an independent constitutional and legal institution], *Problemy zakonnosti*. Kharkiv, Issue 44. 242 p.
5. Kyrychenko, V. M., Kyrychenko, Yu. V., Sokolenko Yu. M. (2019) Polityko-pravova systema Ukrainy [The main responsibilities of man and citizen as an independent constitutional and legal institution] : pidruch. : za zah. red. V.M. Kyrychenka. Kyiv: Tsentr uchbovoyi literatury, 304 p.
6. Skakun, O. F. (2007) Teoriya gosudarstva i prava (entsyklopedicheskiy kurs) [Theory of State and Law (encyclopedia course)] : ucheb. Kharkiv : Éspada, 840 p.
7. Basyk, V. P. (2003) Évoluyutsyya ponyatiya «pravovoy status cheloveka i grazhdanina» v rossiyskoy pravovoy nauke [The evolution of the concept of «legal status of man and citizen» in Russian legal science]. *Pravo i politika*. №5. pp. 10–15
8. Konstitutsyi gosudarstv Yevropeyskogo Soyuza [Constitutions of the states of the European Union] ; pod obshch. red. L. A. Okun'kova. Moscow : Izdatel'skaya grupha INFRA-M-NORMA, 1997. 816 p.
9. Konstitutsyya Respubliki Pol'sha ot 2 aprelya 1997 g. [Constitution of the Republic of Poland of April 2, 1997]. URL : <http://sejm.gov.pl/prawo/konst/rosyjski/kon1.htm>.
10. Konstitutsyya Portugal'skoy Respubliki ot 2 aprelya 1976 g. [Constitution of the Portuguese Republic of April 2, 1976]. URL : <http://worldconstitutions.ru/archives>.

ABSTRACT

Yuriy Kyrychenko, Anna Davletova. Application of foreign experience of constitutional regulation of duties of the man and the citizen in Ukraine. The article examines the practice of constitutional regulation of human and civil responsibilities in continental Europe. The scope of constitutional consolidation of human and civil responsibilities in European countries has been determined.

It has been noted that the state formulates its requirements to the person in the system of responsibilities, establishing measures of legal responsibility for non-compliance. That is why the

Constitution of Ukraine, along with a whole set of rights and freedoms, provides for a number of important responsibilities that are an integral part of the constitutional and legal status of man and citizen.

It has been found that most scholars consider not only rights in conjunction with responsibilities, but also responsibilities in close connection with rights. Although rights and responsibilities are relatively independent categories, it is nevertheless impossible to fully disclose their essence separately from each other, as they are dialectically interrelated concepts that reflect the relationship between people and people and the state.

It is stated that in the context of the liberal (Western) concept of human rights, most democracies in their constitutions have limited themselves to establishing a minimum of constitutional obligations, which is primarily due to the fact that the main purpose of the constitution is to ensure human rights and freedoms. This approach was taken by the legislators of the post-Soviet and post-socialist states. Thus, the Constitution of Ukraine of 1996 reduced the list of constitutional duties of a person and a citizen and is 14 basic duties of a person and a citizen.

It has been emphasized that according to this indicator Ukraine is ahead of all European states, whose legal system belongs to the Romano-Germanic legal system.

It has been noted that the constitutions of European countries have the following basic general responsibilities: the obligation to receive primary and, in some countries, secondary education; the duty to protect the state; duty to perform military service; the duty of parents to maintain their children until they reach the age of majority; the obligation not to harm nature, as well as the obligation to pay taxes and fees; the duty of everyone to strictly abide by the constitution and laws of the state.

It has been noteworthy that in the texts of some constitutions of European states there are responsibilities that are not present in other constitutions.

It has been substantiated that the state promotes the establishment of the most important links between public authorities and society, the search for and legitimization of effective ways to achieve personal and public interests. At the same time, constitutional obligations must be ensured by appropriate convictions, upbringing and coercion to the extent required by international human rights instruments and in accordance with the country's conditions.

It has been concluded that the provisions of the Constitution of Ukraine, which enshrine the basic responsibilities of man and citizen, mainly correspond in substance and correlate with international legal acts. Nevertheless, these norms need to be improved and, taking into account foreign experience, brought them to the best examples of European constitutionalism.

Keywords: constitution, duties, constitutional duties of a person and a citizen, constitutional regulation of duties.

UDC 349.2(477):061

DOI: 10.31733/2078-3566-2021-6-246-250

Olena KYSELOVA[®]
Doctor of Law, Associate Professor
(Sumy State University,
Sumy, Ukraine)

MEDIATION IN LABOR DISPUTES

Олена Кисельова. МЕДІАЦІЯ В ТРУДОВИХ СПОРАХ. У статті аналізується суть процедури медіації та застосування її до трудових спорів, розкриваються переваги даного способу врегулювання конфліктів у трудовій сфері, а також визначаються деякі проблеми її впровадження. У роботі виділяються основні позитивні риси медіації, що полягають у конфіденційності, добровільності, коротких термінах прийняття рішення по спору, а також можливості прийняти до загального рішення, що влаштовує обидві сторони. Вказується, що силами та засобами трудового права та законодавства на сьогоднішній день нічого не зроблено для реалізації Закону «Про медіацію» та сприяння поширенню цієї процедури у сфері праці. Більше того, Закон «Про медіацію» не має на меті врахування специфіки всіх можливих конфліктів (сімейних, трудових, житлових та ін.), це все ж таки завдання галузевого законодавства. Порушується питання про різницю між вирішенням спору в комісії з трудових спорів та процедурою медіації. За підсумками

© O. Kyselova, 2021

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-5625-0952>

o.kyselova@yur.sumdu.edu.ua

АНОТАЦІЯ

монографії доктора юридичних наук, доцента Кириченка Юрія Вікторовича “Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов’язків людини і громадянина в Україні в контексті європейського досвіду”

Монографія присвячена теоретичним і практичним проблемам правового регулювання конституційних прав, свобод та обов’язків людини і громадянина в Україні та порівняльно-правовому аналізу змісту конституцій європейських держав, правові системи яких належать до романо-германської правової сім’ї. Актуальність дослідження зумовлена потребою у формуванні вітчизняного конституційного законодавства взагалі та вирішення проблем конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов’язків людини і громадянина зокрема; необхідністю подальшого науково-теоретичного осмислення введеної в Конституції України системи прав людини, а також з урахуванням досягнень сучасної конституційної практики європейських держав обґрунтування пропозицій, спрямованих на вдосконалення положень норм розділу II Конституції України та приведення їх відповідно до принципу “людиноцентризму”.

У розділі 1 монографії розглянуто права людини як складного, багатоаспектного суспільного явища та підходи щодо його розуміння, а також здійснено критичний аналітичний огляд стану наукового дослідження зазначеної проблематики.

У розділі 2 та 3 монографії досліджено питання місця громадянських, політичних, економічних, соціальних і культурних прав і свобод у системі прав людини та надано їх загальнотеоретичні характеристики (поняття, сутність, ознаки), здійснено аналіз доктринальних поглядів учених, положень норм міжнародно-правових актів, в яких закріплено ці права і свободи та відповідних положень норм конституцій України і 42 держав континентальної Європи, визначено недоліки і прогалини конституційного законодавства та внесено пропозиції щодо вдосконалення конституційно-правового регулювання прав і свобод людини і громадянина в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав.

У розділі 4 монографії досліджено теоретико-правові аспекти взаємозв’язку і взаємозалежності прав, свобод та обов’язків людини і громадянина, а також внесено пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання конституційних обов’язків у сфері особистого і суспільно-політичного життя та у сфері соціально-економічного і культурного життя в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав.

Наголошено, що наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що вперше на монографічному рівні здійснено комплексне теоретичне дослідження конституційно-правового регулювання прав людини в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав, розроблено цілісну внутрішню і зовнішню узгоджену теоретико-концептуальну модель

правового регулювання конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні та запропоновано конкретні пропозиції щодо вдосконалення положень норм розділу II Конституції України. Обґрунтовано, що в цьому розділі закріплено 54 прав і свобод та 14 обов'язків людини і громадянина, що є найбільшою кількістю серед усіх інших конституцій європейських держав. Запропоновано норми розділу II Конституції України, в яких закріплено громадянські права (ст. ст. 23, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 55, 56, 57, 59, 63), політичні права (ст. ст. 38, 39, 40), економічні права (ст. ст. 41, 42), соціальні права (ст. ст. 43, 45, 46, 47, 48, 49), культурні права (ст. ст. 53, 54) та обов'язки людини і громадянина (ст. ст. 65, 66, 67, 68) викласти в новій редакції, а також доповнити цей розділ двома спеціальними нормами (ст. 23-1, ст. 53-1).

Зазначено, що результати монографічного дослідження можуть бути використані під час проведення конституційної реформи в Україні, для вдосконалення національного законодавства, подальших наукових розробок, підготовки навчально-методичної юридичної літератури, викладання курсів здобувачам вищої освіти, а також для просвітницької та правовиховної роботи серед населення України.

УКРАЇНА
Міністерство освіти і науки України

ДИПЛОМ
ДОКТОРА НАУК

Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»

(повне найменування вищого навчального закладу, наукової установи,
органу, до сфери управління якого належить заклад, установа)

Кириченко

Юрій Вікторович
(прізвище, ім'я, по батькові)

захистив дисертацію за спеціальністю
Конституційне право; муніципальне право

та здобув науковий ступінь
доктора
юридичних наук

На підставі рішення Атестаційної колегії

від 5 липня 2018 р.
отримав диплом

ДД № 007661

голова Атестаційної колегії А.М. Гриневич

член Атестаційної колегії А.Т. Шевцов

М П

Київ

UKRAINE
Ministry of Education and Science of Ukraine

DIPLOMA
OF DOCTOR OF SCIENCE

State Higher Educational Establishment
«Uzhhorod National University»

Kyrychenko

Yurii Viktorovych

defended a thesis on specialty
Constitutional Law; Municipal Law

and received a degree
Doctor of
Science of Law

On the basis of the Attestation board decision of

5 of July 2018
received a diploma

DD № 007661

Head of Attestation board L. Hrynevych

Academic secretary A. Shevtsov

Seal

УКРАЇНА

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА

ВЛАСНОСТІ УКРАЇНИ

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ

СВІДОЦТВО

про реєстрацію авторського права на твір

№ 53436

Навчальний посібник "Збірник законів України до курсу "Правознавство",
том 1, том 2"

(вид, назва службового твору)

Автор(и) Кириченко Віктор Миколайович, Кириченко Юрій Вікторович

(повне ім'я, псевдонім (за наявності))

Авторські майнові права належать Запорізький національний технічний
університет, вул. Жуковського, 64, м. Запоріжжя, 69063

(повне ім'я фізичної та/або повне офіційне найменування юридичної особи, адреса)

30.01.2014

Дата реєстрації

Голова Державної служби
інтелектуальної
власності України
М.В. Ковіня

УКРАЇНА

СВІДОЦТВО

про реєстрацію авторського права на твір

№ 73174

Навчальний посібник "Політико-правова система України: курс лекцій"

(вид, назва службового твору)

Автор(и) Кириченко Віктор Миколайович, Орлянський Володимир Семенович,
Безрукова Ольга Анатоліївна, Резанова Наталія Олександрівна, Кириченко
Юрій Вікторович, Соколенко Юлія Миколаївна, Давлстова Ганна Василівна

(повне ім'я, псевдонім (за наявності))

Авторські майнові права належать Запорізький національний технічний
університет, вул. Жуковського, 64, м. Запоріжжя, 69063

(повне ім'я фізичної та/або повне офіційне найменування юридичної особи, адреса)

Дата реєстрації

26.07.2017

Державний секретар Міністерства
економічного розвитку і торгівлі
України О. Ю. Перевезенцев

УКРАЇНА

СВІДОЦТВО

про реєстрацію авторського права на твір

№ 78619

Монографія "Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні в контексті європейського досвіду"

(вид, назва службового твору)

Автор(и) **Кириченко Юрій Вікторович**

(повне ім'я, псевдонім (за наявності))

Авторські майнові права належать **Запорізький національний технічний університет, вул. Жуковського, 64, м. Запоріжжя, 69063**

(повне ім'я фізичної та/або повне офіційне найменування юридичної особи, адреса)

Дата реєстрації

26.04.2018

Державний секретар Міністерства економічного розвитку і торгівлі України **О. Ю. Перевезенцев**

УКРАЇНА

СВІДОЦТВО

про реєстрацію авторського права на твір

№ 113804

Підручник «Політико-правова система України»

(вид, назва твору)

Автор(и) Кириченко Віктор Миколайович, Кириченко Юрій Вікторович,
Соколенко Юлія Миколаївна

(повне ім'я, псевдонім (за наявності))

Твір оприлюднено: Опублікування: Кириченко В. М., Кириченко Ю. В.,
Соколенко Ю. М. Політико-правова система України: підручник / за
загальною редакцією В. М. Кириченка. Київ: «Центр учбової літератури»,
2019. 304 с.

(відомості про факт і дату оприлюднення твору)

Дата реєстрації 15 липня 2022 р.

Т.в.о. Генерального директора
Державного підприємства
«Український інститут
інтелектуальної власності»

Петро ІВАНЕНКО

ВІДОМОСТІ

про кандидата на здобуття іменної стипендії Верховної Ради України для
молодих учених-докторів наук

1. Прізвище, ім'я та по батькові*	Кириченко Юрій Вікторович
2. Прізвище, ім'я та по батькові в родовому відмінку	Кириченка Юрія Вікторовича
3. Дата народження*	04 лютого 1984 року
4. Громадянство	Громадянин України
5. Службова адреса та телефон	69063, м. Запоріжжя, вул. Жуковського 64; 0617698353.
6. Електронна адреса та мобільний телефон	kirichenko_yuriy84@ukr.net; 0677969990
7. Реєстраційний номер облікової картки платника податків (у разі його відсутності: серія та номер паспорта)	3071519117

*Відповідно до запису в паспорті громадянина України

Кандидат на здобуття
іменної стипендії

Юрій КИРИЧЕНКО

Учений секретар

Віктор КУЗЬМІН

МП

20 березня 2023 р.